

Najčešća pitanja 2021. godine

Hrvatska verzija s portala Funding & Tenders

1. Ispunjavanjem tablice proračuna u obrascu dijela A mog prijedloga, mogu li koristiti točke kao decimalni razdjelnik u brojevima?

Točke se trebaju koristiti kao označivači tisuća, a zarezi za decimalni razdjelnik. SEP sustav podnošenja prijava primjenjuje ovo pravilo bez obzira na vaše posebne lokalne postavke računala.

Neki internetski preglednici u nekim slučajevima mogu automatski brojeve prevoditi u format zareza kao razdjelnika za decimalne brojeve, no to se neće dogoditi u svim slučajevima, stoga pazite da izbjegavate korištenje točaka za decimalne brojeve.

Međutim, većina POZIVÂ sada koristi web obrazac dijela A (tj. u cijelosti izgleda kao web obrazac). U takvim slučajevima broj će biti ispravno formatiran dok ga upisujete.

2. Zašto je pregled prije ispisa onemogućen za administrativni obrazac u mom prijedlogu?

Možete koristiti gumb Print preview u petom koraku (Edit proposal) za preuzimanje pdf verzije administrativnog obrasca vašeg prijedloga.

Međutim, ovaj gumb postaje onemogućen čim se poziv zatvori. Ako nakon završetka poziva želite imati pdf verziju administrativnog obrasca prijedloga, upotrijebite gumb za preuzimanje u šestom koraku.

3. Koje internetske preglednike trebam koristiti za pripremu prijedloga?

Usluga pripreme i podnošenja prijedloga na portalu Funding & Tenders podržava većinu standardnih preglednika, ali pokriva samo njihove određene verzije. O preporučenoj tehničkoj konfiguraciji možete pročitati na [how-to stranici](#).

4. Što je e-priznanica (eRecepit) mog prijedloga?

E-priznanica u kontekstu prijedloga za bespovratna sredstva je digitalna potvrda Europske komisije da je prijedlog podnijet i zabilježen kao takav. Nakon predaje prijedloga, dioniku će uskoro biti dostupna potpisana kopija podnesenog prijedloga. Ova potpisana verzija sadrži:

- Certifikat Europske komisije (EC_Digit).
- kopiju dijela A kako je dostavljen, u kojem se navodi ime osobe koja ga je podnijela, kao i datum i vrijeme podnošenja.
- kopiju pdf prilogâ koji su uključeni u podneseni prijedlog, u kojima se navodi ime osobe koja ih je podnijela, kao i datum i vrijeme podnošenja.
- digitalno zapečaćeno priznanje primitka prijedloga od strane Komisije.

Da biste pristupili e-priznanici za svoj prijedlog:

Prijavite se na portal Funding & Tenders te pristupite **My Proposals (Mojim prijedlozima)**. Pritisnite gumb izbornika **Actions (Radnje)** na desnoj strani pored podnesenog prijedloga i odaberite **View submitted (Prikaži podneseno)**.

E-priznanica se može preuzeti klikom na gumb za **preuzimanje (download)** na zaslonu **Korak 6 – Pošalji** u čarobnjaku za podnošenje. Imajte na umu da je ova potpisana kopija dostupna ubrzo nakon podnošenja, ali ne odmah. Ovisno o prometu poslužitelja može proći i do 72 sata do njezine dostupnosti.

5. Tehničko rješenje na portalu za podnošenje dopušta samo jedan prilog. Međutim, prijavitelj bi za ovaj poziv trebao dostaviti niz popratnih dokumenata. Kako će to učiniti?

Kad postoje popratni dokumenti, vidjet ćete gumb za prijenos vrste priloga u Aneksu u dijelu B.

Često se pod “aneksima” moraju dodavati različiti popratni dokumenti. Kad je dopuštena samo jedna vrsta priloga, svi oni popratni dokumenti, **ako ih ima više**, trebaju se učitati u vaš prijedlog skeniran kao jedan PDF dokument. Nakon što pripremite PDF, idite na Submission system (Sustav za prijavu) i prenesite ovu datoteku putem gumba za prijenos (Upload).

Za daljnju podršku oko korištenja sustava za podnošenje zahtjeva pogledajte [poveznici](#).

6. Što se događa tijekom pripreme i podnošenja prijedloga ako broj stranica priloga premaši ograničenje?

U nekim prilozima i za dio B može biti postavljeno ograničenje u broju stranica koje dokument može imati. Vaš dokument ne može premašiti broj stranica, u suprotnom će te stranice biti prazne i prikazivat će vodeni žig. One se neće uzeti u obzir pri ocjeni vašeg prijedloga.

Molimo vas da poštujete ograničenja navedena u vodiču za prijavitelje za vaš poziv prije nego što dokument pretvorite u PDF i podignite ga putem čarobnjaka za podnošenje.

7. U mom prijedlogu, zašto su stranice u aneksu prazne?

Za neke od priloga i za dio B koje je potrebno učitati u koraku 5 postoje posebni zahtjevi u pogledu veličine, formata, maksimalnog broja stranica itd.

Da biste saznali zahtjeve za svaki prilog, možete kliknuti na upitnik prikazan pored njega, s desne strane.

Ako postoji ograničenje broja stranica, provjerite držite li ga se prije nego što dokument pretvorite u PDF i postavite ga u sustav. Tamo gdje se primjenjuje takvo ograničenje, sve stranice koje ga prelaze neće se uopće moći pročitati, pa ih ocjenjivači neće uzeti u obzir.

8. Sustav podnošenja prijedloga ukazuje na to da nedostaju obvezne osobe za kontakt, ali obrazac prijedloga ne može se uređivati. Što nije u redu?

Osobe za kontakt moraju se dodati u četvrtom koraku sustava za podnošenje prijave, tj. izvan obrazaca prijedloga. Nakon što se kontakti dodaju u četvrtom koraku, oni primaju pozivnicu za prijedlog, a njihovi podaci (ime, e-pošta) također budu prikazani u obrascu prijedloga (dio A).

9. Podaci organizacije prikazani u usluzi podnošenja prijedloga pri korištenju identifikacijskog koda dionika (PIC) moje organizacije nisu točni. Što da napravim?

Podaci organizacije prikazani u usluzi podnošenja prijedloga prenose se iz registra dionika.

Ako se čine netočnim, obratite se imenovanom predstavniku pravne osobe (LEAR) svoje organizacije ili, ako se vaš identifikacijski kod dionika (PIC) pojavljuje kao "deklariran" (još nepotvrđen), obratite se osobi koja je registrirala vašu organizaciju ("samoregistrirani"). Ako ne znate tko je LEAR ili samoprijavitelj, potražite svoju organizaciju u registru dionika, a zatim upotrijebite zeleni gumb "CO" za kontaktiranje te osobe.

10. Mogu li promijeniti redoslijed dionika u prijedlogu?

Koordinator može promijeniti redoslijed dionika pomoću funkcije Drag and drop (Povuci i spusti) u koraku 4 – Parties (Stranke) na zaslonu usluge podnošenja prijedloga.

11. Ako sam u početku u prijedlogu odabrao pogrešan (dvostruki) PIC za organizaciju dionika, mogu li ga kasnije zamijeniti?

Da biste zamijenili PIC u prijedlogu, dostavite novi PIC klikom na gumb Change Organisation (Promjena organizacije) u četvrtom koraku usluge podnošenja Parties (Stranke). To može biti u bilo kojem trenutku prije podnošenja.

Dodatne pojedinosti o tome kako to učiniti potražite na [poveznici](#).

Nakon isteka roka za podnošenje zahtjeva nisu moguće promjene pa ne možete promijeniti PIC.

12. Što je pečat izvrsnosti?

Pečat izvrsnosti (SoE) je certifikat EU-a u kojem se navodi da je, iako nije ostvario financiranje, prijedlog bio uspješan u vrlo konkurentnom procesu ocjenjivanja i preporučuje se za financiranje iz drugih izvora.

Zajedno s dopisom o rezultatu evaluacije potrebno je izraditi pečat izvrsnosti za odbijene prijedloge s niskim financiranjem i prijedloge s rezervnog popisa koji se neće financirati.

Popis tih prijedloga možete pronaći na [stranici Obzora 2020](#).

13. Kako mogu pristupiti nacrtu ili dostavljenim prijedlozima?

Morate se prijaviti na portal za Funding & Tenders te otići na **My Proposals (Moji prijedlozi)** gdje možete pronaći popis svojih nacrta i podnesenih prijedloga. U stupcu **Actions (Radnje)** kliknite na gumb **Edit draft (Uredi nacrt)** ili **View submitted (Prikaz podnesenog)** i uči ćeće u uslugu elektroničkog podnošenja gdje možete nastaviti finalizirati svoj prijedlog ili pregledati podneseni prijedlog. Uređivanje podnesenih prijedloga moguće je do isteka roka za prijavu, ali ne zaboravite ga ponovno podnijeti kako bi nova verzija bila uzeta u obzir.

14. Kako mogu pristupiti usluzi za pripremu i podnošenje prijedloga?

Pristup sustavu za pripremu i podnošenje prijedloga ide putem stranice s opisom teme poziva na koju se želite prijaviti. Prvo morate pronaći temu putem **pretraživanja teme**, zatim odabratи vrstu radnje i pritisnuti gumb Start Submission (Započni podnošenje) u odjeljku Submision Service (Usluge podnošenja).

15. Moram li registrirati svoju organizaciju prije izrade prijedloga?

Vaša organizacija mora biti registrirana i imati **identifikacijski kod dionika (PIC)** da biste mogli izraditi prijedlog. Prvo provjerite **je li vaša organizacija već registrirana**. PIC se mora koristiti u sustavu podnošenja, čak i za početak izrade prijedloga. Svi dionici prijedloga trebaju imati svoj PIC. Ako vaša organizacija još nema PIC, možete je registrirati i odmah dobiti PIC broj u **Registru dionika**.

16. Koje dijelove prijedloga može uređivati svaki partner konzorcija, a koje dijelove može uređivati samo koordinator?

Tvorac prijedloga prema zadanim postavkama postaje koordinator koji određuje prava pristupa ostalim dionicima prijedloga.

Kontakti koordinirajuće organizacije s pravima na potpuni pristup mogu uređivati sve dijelove prijedloga, učitavati tehničke priloge i podnositi prijedlog. Kontakti dioničkih organizacija mogu uređivati svoje dijelove administrativnog obrasca i čitati druge dijelove.

Sljedeći popis ističe razlike između uloga koordinatora i partnera:

Odabratи poziv

Koordinator **Da** / Partner **Ne**

Pozivati dionike

Koordinator **Da** / Partner **Ne**

Podnijeti prijedlog

Koordinator **Da** / Partner **Ne**

Definirati vlastitu proračunsku tablicu

Koordinator **Da** / Partner **DA**

Unositi sve podatke u administrativne obrasce

Koordinator **Da** / Partner **Ne**

Unositi vlastite podatke u administrativne obrasce

Koordinator **Da** / Partner **DA**

Preuzimati i čitati sve dokumente prijedloga

Koordinator **Da** / Partner **DA**

Podizati Dio B i anekse

Koordinator **Da** / Partner **Ne**

Imajte na umu da je za neke pozive i teme potreban samo jedan dionik, a taj će dionik prema zadanim postavkama biti koordinator prijedloga.

17. Kako mogu pozvati dionike da se pridruže prijedlogu u mrežnoj usluzi pripreme i podnošenja prijedloga?

Svaka osoba za kontakt u koordinirajućoj organizaciji s punim pristupnim pravima (a ne član tima) može pozvati druge sudjelujuće subjekte i dodavati osobe za kontakt prijedlogu.

Nakon što odaberete PIC broj relevantne organizacije na koraku 4 Stranke (Parties) na zaslonu sustava za podnošenje, dodajte osobe za kontakt – navedite njihovu e-poštu i ime. Nakon spremanja podataka, pozivnice se šalju na navedene e-adrese.

18. Koji je cilj evaluacije SEP-a?

Cilj evaluacije SEP-a je ocijeniti prijedloge. Cijeli skup prijedloga podijeljen je u panele ovisno o njihovoј tematici, očekivanim rezultatima itd.

19. Tko može izvršiti provjere prihvatljivosti u SEP evaluaciji?

Provjere prihvatljivosti provodi osoblje EK.

20. U kojem koraku pripreme bespovratnih sredstava završava SEP i počinje SyGMA?

SEP obrađuje Nacrt provedbenog plana, Savjetovanje među službama (ISC) i Konačni plan provedbe.

Nakon što nacrt provedbenog plana bude gotov, SyGMA se već može koristiti za pokretanje ranih pregovora (dodjeljivanje PO-a, poziv na pregovore i same pregovore (uređivanje Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (GA)).

Nakon što sve to završi, SyGMA obrađuje datoteku pregovora (hodogram pripreme i provjere valjanosti).

LIFE natječaj 2021. (SAP, SIP/SNAP), potprogrami Okoliš i Djelovanje u području klime

1.1. Općenita pitanja

1. Tko može podnijeti prijedlog?

Bilo koja javna ili privatna organizacija zakonski registrirana u Europskoj uniji (uključujući prekomorske zemlje i teritorije) ili zemlje povezane s programom LIFE ([zemlje sudionice](#)). Pojedinosti su opisane u *odjeljku o prihvatljivosti u dokumentu Poziva*.

2. Na kojem jeziku bih trebao podnijeti svoj prijedlog?

Svoj prijedlog možete podnijeti na bilo kojem službenom jeziku EU-a (sažetak projekta trebao bi međutim uvijek biti na engleskom). Savjetujemo vam da u svrhu učinkovitosti koristite engleski jezik za cijelu prijavu. Imajte na umu da će Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, upravljanje projektom, formalno izvještavanje, ključni isporučeni rezultati i sva komunikacija s Europskom komisijom morati biti na engleskom jeziku.

3. Gdje se može odvijati LIFE projekt?

LIFE projekti će se odvijati u prihvatljivoj zemlji. U iznimnim slučajevima, LIFE program može financirati i aktivnosti izvan EU. Takvi projekti moraju ispunjavati dva uvjeta:

Voditelj projekta („korisnik koordinator“) mora imati sjedište u zemlji koja ispunjava uvjete.

Podnositelji zahtjeva moraju dokazati da su aktivnosti koje će se provoditi izvan prihvatljivih zemalja neophodne za postizanje okolišnih ili klimatskih ciljeva EU (ili zemalja izvan EU koje ispunjavaju uvjete). Oni moraju pružiti snažne kvalitativne i kvantitativne dokaze da intervencije u zemljama EU ne bi bile učinkovite ili uspješne ukoliko se aktivnosti ne provedu i u zemljama izvan EU. Detalji su opisani u *odjeljku o prihvatljivosti u dokumentu Poziva*.

Npr. akcije usmjerene na očuvanje ptica selica u zimovalištima, akcije provedene na prekograničnoj rijeci ili projekti usmjereni na rješavanje problema okoliša koji se ne mogu uspješno ili učinkovito riješiti ukoliko se aktivnosti ne provode i u zemljama koje ne ispunjavaju uvjete.

Nadalje, ciljevi prihvatljivih ne-EU zemalja ne mogu biti u suprotnosti s ciljevima EU.

4. Koji je optimalan proračun za LIFE projekt?

Proračun projekta ovisi o vrsti projekta i pozivu na koji se prijavljujete. Molimo pažljivo pročitajte ***odjeljak u dokumentu Poziva o pravnom i financijskom uređenju Ugovorâ o dodjeli bespovratnih sredstava.***

Za Standardne Akcijske projekte ne postoje specifikacije za proračun projekta. LIFE je sufinancirao velike ambiciozne projekte s ukupnim troškovima većim od 5 milijuna eura nekoliko puta u prošlosti. Međutim, prijedlozi za male projekte s ukupnim troškovima ispod 500 000 eura rijetko su birani u ocjenjivanju zbog ograničenog učinka i posljedično niske dodane vrijednosti.

5. Koliko iznosi najveće financiranje iz proračuna EU koje možemo očekivati?

Maksimalni iznos doprinosa EU -a ovisi o najvećoj stopi financiranja koja se primjenjuje na poziv na koji se odlučite prijaviti. Molimo vas da pažljivo pročitate ***odjeljak u dokumentu Poziva o pravnom i financijskom uređenju Ugovorâ o dodjeli bespovratnih sredstava.***

6. Koji su najbolji datum početka i trajanje projekta?

Datum početka i trajanje projekta bit će utvrđeni Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava. Datum početka je u normalnom slučaju nakon potpisa ugovora. Retroaktivna primjena može se iznimno odobriti ako postoje na propisan način opravdani razlozi – ali nikada prije datuma podnošenja prijedloga.

Ne postoji unaprijed utvrđeno trajanje projekta za LIFE projekt. Općenito govoreći, trajanje projekta mora odgovarati onome što je potrebno za dovršetak svih aktivnosti projekta i postizanje svih njegovih ciljeva. Standardni akcijski projekti traju u prosjeku 3-5 godina.

Samo pod iznimnim okolnostima, Agencija može odobriti produljenje trajanja projekta. Iskustvo je pokazalo da su mnogi LIFE projekti imali poteškoća u izvršavanju svih aktivnosti unutar predloženog trajanja projekta, uglavnom zbog nepredviđenih kašnjenja i poteškoća. Prijaviteljima se savjetuje da u raspored svojih prijedloga ugrade odgovarajuću sigurnosnu marginu (npr. 6 mjeseci).

7. Koliko bi opsežan projektni prijedlog trebao biti?

Prijedlog bi trebao biti što jezgrovitiji i jasniji. Podnositelji zahtjeva trebali bi izbjegavati opsežne prijedloge i ne bi trebali pružati pretjerano detaljne opise projektnih područja, ekoloških tehnologija, popise vrsta itd. Trebali biste, međutim, sve projektne aktivnosti opisati na jasan i detaljan način. Ograničenje broja stranica primijenjeno na vaš prijedlog definirano je u ***dokumentu Poziva u odjeljku o dopuštenosti i dokumentima.***

8. Možemo li uz LIFE primati sredstva i iz drugih programa EU?

Financiranje programa LIFE ne smije se preklapati s financiranjem iz drugih programa EU. Podnositelji zahtjeva moraju u svom prijedlogu projekta obavijestiti Europsku komisiju o svim povezanim financiranjima koja su primili iz proračuna EU, kao i svim tekućim zahtjevima za financiranje iz proračuna EU. Također moraju provjeriti da ne dobivaju tekuće potpore za rad iz LIFE -a (ili drugih programa EU) koji bi mogli dovesti do dvostrukog financiranja.

Europska komisija primijetila je da je sve veći broj sličnih ili istih prijedloga podnesen različitim programima te provodi sistematske i unakrsne provjere. Propuštanje prijavljivanja da je isti ili sličan prijedlog dostavljen drugom programu (ili još gore, već čak i djelomično financiran) imat će ozbiljne posljedice.

9. Moj projekt je ponovno prijavljen iz prethodnog Poziva, ali ne mogu uključiti referencu na to u dijelu A (administrativni obrasci). Gdje bih to trebao spomenuti?

Ako je vaš projekt ponovno prijavljen, navedite to u dijelu B (tehnički opis), u odjeljku "1.1 Background and general project objectives" (Pozadina i opći ciljevi projekta). Molimo vas da tamo unesete kôd i akronim prijedloga dostavljenog u prethodnom pozivu.

10. Tablica s detaljnim proračunom koju je potrebno popuniti više ne sadrži pojedinosti o osoblju kako je uključeno u prezentaciju. Je li to točno?

Da, doista, detalji su isključeni iz ove tablice budući da u prijavnim obrascima već postoji detaljna tablica o osoblju po radnom paketu.

11. Podnositelji zahtjeva više ne moraju detaljno određivati satnice ili dnevnice?

Tako je, za novi program ti se detalji više ne traže. Međutim, pri postavljanju proračuna uzmite u obzir da predviđenu 'satnicu' računate dijeljenjem ukupnog godišnjeg troška za plaću zaposlenika s 1720 sati (to je sada postao standard).

12. Subjekt smo registriran u jednoj od zemalja na listi zemalja koje su iskazale interes za sudjelovanjem, možemo li podnijeti prijedlog?

Veći broj trećih zemalja uvrštenih u listu sudjelujućih zemalja iskazao je interes za sudjelovanjem u LIFE programu. Subjekt registriran u jednoj od ovih zemalja može sudjelovati u prijedlogu kao korisnik, između ostalog i kao koordinator; sustav za prijavu neće blokirati prijave iz trećih zemalja.

Međutim, Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava s korisnikom iz treće zemlje može biti potpisani tek nakon što je ugovor između EU i treće zemlje stupio na snagu. Ukoliko to nije slučaj, Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava ne može biti potpisani.

1. 2. Finansijska pitanja

1. Koliko iznosi maksimalno financiranje iz EU proračuna koje možemo očekivati?

Maksimalni iznos EU doprinosa ovisi o maksimalnoj stopi financiranja primjenjivoj na Poziv koji odaberete za prijavu. Molimo Vas da pažljivo pročitate *Odjeljak dokumenta Poziva o Pravnoj i finansijskoj pripremi Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava*.

2. Detaljizirana tablica proračuna koja treba biti ispunjena više ne sadrži detalje o osoblju kako je uključeno u prezentaciju. Je li ovo točno?

Da, tako je, detalji su isključeni iz ove tablice jer već postoji detaljizirana tablica o osoblju po radnom paketu u prijavnim obrascima.

Tako detalji o troškovima osoblja neće biti uključeni u detaljiziranu proračunsku tablicu nego:

- rad po čovjeku po mjesecu bit će detaljiziran po radnom paketu i prema sudionicima u dijelu B
- u dijelu A proračuna, potpuna pročišćena svota za troškove osoblja treba biti uvrštena po korisniku.

3. Prijavitelji ne moraju više potanki iznositi satnice ili dnevne stope?

Za novi LIFE program, postoji jedinstvena zadana vrijednost godišnjih produktivnih dana, a to je 215.

4. Je li pravilo 2% za trajno/dodatno osoblje vladinih organizacija izbačeno u novom programskom razdoblju?

Pravilo 2% za javna tijela više se ne primjenjuje u novom programu.

5. Može li nenovčani doprinos biti korišten kao sufinanciranje?

Nenovčani doprinos ne može se koristiti kao sufinanciranje na razini prijave (u dijelu A proračuna). Dodatno, korisnicima je dopušteno koristiti nenovčane doprinose za implementaciju projekta, međutim ovi se ne mogu navoditi kao troškovi.

6. U Predlošku ugovora od dodjeli bespovratnih sredstava, verzija 1.0, odjeljak 6.2, stranice 26 i 27, fusnote 18, 19 i 20 se nalaze na dnu stranice s brojem 20. Je li ovo greška?

Uistinu, u Predlošku ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava postavljenom pod LIFE programom, neke fusnote bile su slučajno izbrisane. Ovo će biti ispravljeno u najkraćem mogućem roku. U međuvremenu, ukoliko ste zainteresirani za točne fusnote molimo da ih usporedite u [Horizon MGA](#).

1. 3. Ključni pokazatelji uspješnosti (KPI)

1. Jesu li KPI-ovi novog programa LIFE (2021.-27.) isti kao i prethodni (2014.-20.)?

Nisu, KPI-ovi nove LIFE Uredbe razlikuju se od KPI-ova prethodne Uredbe. Više informacija o novim LIFE KPI-ovima može se pronaći u Prilogu II nove LIFE Uredbe („Uredba (EU) 2021/783 od Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Programa za Okoliš i djelovanje u području klime (LIFE) i stavljanje izvan snage Uredbe (EU) br. 1293/2013 ”).

2. Hoće li podnositelji zahtjeva morati podnijeti KPI excel datoteku uz svoju prijavu, kao u programskim pozivima za prethodni LIFE (2014.-20.)?

Ne, KPI excel datoteka iz prethodnog programa LIFE (2014.-20.), korištena pri prijavi punog projektnog prijedloga, više nije potrebna. Zamijenjena je KPI dio C dinamičkim obrascima koje će podnositelji zahtjeva morati ispuniti izravno na portalu Funding & Tenders zajedno s ostatkom svoje prijave.

3. Hoće li podnositelji zahtjeva morati ispuniti obrasce dijela C KPI-a za konceptni sažetak?

Ne, od kandidata će se tražiti da ispune obrazac dijela C KPI-a samo kada dostave potpuni prijedlog (npr. u jednostupanjskim pozivima ili u punoj fazi prijedloga dvostupanjskih poziva).

4. Prijavljujem se s različitim prijedlozima na različite LIFE pozive, a u fazi potpunog prijedloga KPI obrasci dijela C različiti su za svaki poziv. Je li ovo normalno?

Da, ovisno o pozivu na koji se prijavljujete, podnositelji zahtjeva vidjet će različit KPI dio C:

a. Svi prijavitelji vidjet će obavezni KPI odjeljak. To su horizontalni KPI-ovi koji su uglavnom povezani s Odjeljom 1 Priloga II nove LIFE Uredbe (pokazatelji ostvarenja i pokazatelji katalitičkog učinka) i oni bi uglavnom trebali tražiti odgovore da/ne.

b. Uz obvezni KPI odjeljak, ovisno o pozivu, podnositelji zahtjeva mogu vidjeti i odjeljak s neobaveznim KPI-ovima vezanim uglavnom za Odjeljak 2 Priloga II nove LIFE Uredbe (Pokazatelji rezultata). Ovaj neobavezni odjeljak može se razlikovati među pozivima (npr. CET i ne-CET pozivi).

5. Prijavljujem se za LIFE financiranje, a obrazac dijela C KPI-a sadrži obvezni i neobavezni odjeljak. Moram li unijeti podatke u sve odjeljke i KPI-ove?

Ne, prijavitelji su dužni dati podatke (uglavnom da/ne odgovore) samo u obveznom odjeljku KPI-a. Nisu dužni izvještavati o dostupnim neobaveznim KPI-ovima. Podnositelji zahtjeva

mogu pružiti podatke o onim neobaveznim KPI-ovima koje smatraju relevantnima za svoj prijedlog. Međutim, ako nijedan neobvezujući KPI nije ispunjen, tada evaluatori mogu dovesti u pitanje dodanu vrijednost i utjecaj na okoliš prijedloga, kao i jasnoću prijedloga.

6. Želim prijaviti dodatne KPI-ove koji nisu uključeni u KPI obrazac dio C. Mogu li to napraviti?

Podnositelji zahtjeva mogu prijaviti dodatne KPI-ove putem KPI obrasca samo u dijelu C SAP (NAT, CEQL i CLI) i STRAT (SIP/SNAP) pozivâ. U tom slučaju, podnositelji zahtjeva mogu izabrati iz neobavezognog sekcijskog izbornika "Ostali KPI-ovi specifični za projekt" i prijaviti vrijednosti i jedinice koje smatraju prikladnima. Za ostale pozive takva prijava dodatnih KPI-ova može se izvršiti samo putem glavnog teksta prijedloga.

7. Za neobavezne KPI-ove, moraju li se podnositelji zahtjeva pridržavati upozorenja/upute u KPI dijelu C – Dinamički oblici (npr. u smislu očekivanog povećanja ili smanjenja za svaki KPI)?

Ne, podnositelji zahtjeva nisu obvezani slijediti upozorenja/upute. Međutim, ukoliko ih ne slijede riskiraju da njihov prijedlog bude penaliziran pokaže li se ekološki ili društveno-ekonomski štetnim (npr. jer nemaju problemsku osnovu ili zato što povećavaju štetne emisije umjesto da ih smanjuju).

8. Za neobavezne KPI-ove postoje unaprijed zadane vrijednosti. Mogu li ih promijeniti?

Da, podnositelji zahtjeva mogu promijeniti unaprijed određene vrijednosti u skladu sa specifičnostima svog prijedloga. Međutim, podnositeljima zahtjeva savjetujemo da slijede sva upozorenja/upute dane uz svaki KPI. Molimo imajte na umu da opis KPI-a s unaprijed postavljenim vrijednostima uključuje spominjanje ove unaprijed postavljene postavke. U slučaju da podnositelji zahtjeva uoče unaprijed postavljene vrijednosti u KPI-ovima koje ne odgovaraju opisu KPI-a, trebali bi ih zanemariti jer su takve unaprijed postavljene vrijednosti vjerojatno posljedica tehničkog IT problema.

9. Za neobavezne KPI-ove, mogu li prijavitelji podnijeti izvješće o KPI-u koristeći vrijednost koja nije vrijednost navedena u obrascu KPI dio C?

Ne, podnositelji zahtjeva trebaju prijaviti vrijednosti koristeći jedinice navedene za svaki neobavezni KPI. Ako ne, u tom slučaju riskiraju da će njihov prijedlog biti penaliziran zbog nedostatka jasnoće. Korištenje komentarâ za unos prave jedinice neće smanjiti ovaj rizik. Ako podnositelji zahtjeva ne mogu navesti vrijednosti za neobavezni KPI koristeći unaprijed fiksne vrijednosti u obrascima dijela C KPI-ova, u tom slučaju trebali bi izvještavati o tim KPI-ovima koristeći opciju "Ostali KPI-ovi za određene projekte" ili samo putem njihovog glavnog teksta prijedloga.

10. Koja su značenja znakova "?", "+", "-" i ">" pored KPI-ova?

Znak "?" pruža dodatne informacije o odgovarajućem KPI-u. Znak "+" označava da možete izvještavati više puta o istom KPI-u. Pritisom na "+" pojavit će se novi unosi za odgovarajuće KPI-ove. To je posebno slučaj s KPI-ovima koji uključuju panel za odabir (npr. Upravljanje otpadom) pa bi podnositelji zahtjeva mogli prijaviti vrijednosti o više elemenata (npr. u Otpadu možda će htjeti prijaviti vrijednosti istrošenih baterija i istrošenih vozila).

Znak "-" može se koristiti za brisanje jednog od unosa napravljenih pomoću "+". Nakon što ste kliknuli na "+" i završili te spremili vrijednosti KPI-a, unesene će se vrijednosti pojaviti ispod zaglavlja KPI-a.

Pored vrijednosti vidjet ćete "-" i ">". Ako kliknete na "-", izbrisat ćete unos koji ste napravili. Ako kliknete na ">", vidjet ćete sve podatke koje ste unijeli u taj određeni unos.

11. Koji je postupak za ispunjavanje KPI dijela C dinamičkog obrasca? Moram li ga učitati s mojoj prijavom kada je završena?

Podnositelji zahtjeva trebaju kliknuti na dio C (ako je dostupan) u glavnom izborniku prijedloga. Ako je KPI dio C dostupan za njihove pozive, tada trebaju ispuniti dinamički obrazac dijela C KPI-a (obavezan i svaki drugi relevantan KPI ako je primjenjiv). Nakon što završe s unosom svojih podataka, trebali bi ih spremiti pomoću gumba "Save data" ("Spremi podatke") u dinamičnom obrascu. U ovom trenutku mogu također izdvojiti svoje KPI-ove u PDF formatu (pomoću "Pogledaj PDF"). PDF koji će se vidjeti automatski će biti uključen od strane sustava u PDF njihova konačnog potpunog prijedloga. Stoga podnositelji zahtjeva ne moraju postavljati KPI dio C PDF datoteku kao dodatak njihovom prijedlogu. Međutim, kada podnose svoj potpuni prijedlog podnositelji zahtjeva trebaju provjeriti sadrži li konačni potpuni prijedlog u PDF-u podatke o KPI-u dio C. Ako to nije slučaj, onda postoji tehnički IT problem i podnositelji zahtjeva trebali bi učitati KPI PDF datoteku u svoje prijedloge prilogâ te obavijestiti IT Funding & Tenders portala.

2. Standardni akcijski projekti (SAP)

2. 1. Pitanja relevantna za sve SAP pozive

1. Je li obavezno imati aktivnosti u više zemalja i, ako da, u koliko?

U okviru poziva za Standardne akcijske projekte nije obavezno imati aktivnosti u više prihvatljivih zemalja. Međutim projektni prijedlog dobit će dodatne bodove u procesu odabira ako postoje dovoljni dokazi da će transnacionalna suradnja pridonijeti zaštiti okoliša, prirode ili klime.

U ovom kontekstu, "transnacionalno" se odnosi na suradnju među državama članicama EU ili suradnju među državama članicama i prihvatljivim zemljama koje sudjeluju u programu LIFE kako je navedeno u članku 6 Uredbe LIFE.

Aktivnosti izvan prihvatljivih zemalja neće rezultirati dodatnim bodovima u ocjeni prijedloga.

2. Je li moguće da se neki korisnici projekta odreknu dijela udjela u EU doprinosu u korist jednog ili više drugih korisnika projekta?

Maksimalni iznos doprinosa Unije koji može zatražiti određeni korisnik je maksimum određen Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava. Međutim, korisnici se mogu odlučiti na drugačiji način raspodjele u skladu s onim što su dogovorili ugovorom o konzorciju.

3. Možemo li u prijedlog projekta uključiti tekuće aktivnosti?

Ne, aktivnosti koje su već u tijeku prije službenog početka LIFE projekta nisu prihvatljive. U svoj prijedlog možete uključiti aktivnosti koje se značajno razlikuju od prethodnih ili tekućih aktivnosti u pogledu učestalošti ili intenziteta.

Iznimno, prijedlog bi mogao uključivati aktivnosti koje su poduzete i dovršene u prošlosti i koje bi se ponavljale sličnom učestalošću ili intenzitetom tijekom novog LIFE projekta. U ovakvim slučajevima podnositelji zahtjeva moraju dostaviti dokaze da se takve aktivnosti ne bi mogle provesti bez LIFE projekta.

4. Na što mislite pod "održivošću projekta"?

LIFE projekti značajna su ulaganja i Europska unija pridaje veliku važnost njihovoј održivosti. Srednjoročna i dugoročna održivost znače da su projektni rezultati očuvani nakon službenog završetka LIFE projekta. Projektni partneri moraju razmotriti kako će ulaganja u program biti osigurana, razvijena, iskorištena, replicirana ili prenesena tijekom ili nakon završetka projekta.

Podnositelji zahtjeva trebaju u svom prijedlogu iznijeti strategiju za uspješan nastavak, replikaciju i/ili prijenos rezultata projekta. To uključuje zadatke za umnožavanje učinaka projektnih rješenja i mobilizaciju šireg usvajanja rezultata koja doseže kritičnu masu, tijekom projekta i/ili kratkoročno ili srednjoročno nakon završetka LIFE projekta. To nadilazi prijenos znanja i umrežavanje te uključuje praktičnu primjenu rješenja razvijenih ili primjenjenih u projektu nakon razdoblja trajanja projekta, drugdje ili u drugu svrhu.

5. Financira li LIFE i na koji način istraživanje? Ili mu je fokus samo na razvoju tehnologija?

Horizon Europe je instrument posebno usmjeren na istraživanja. Istraživanje nije glavni fokus LIFE programa i ne bi trebalo biti glavni fokus LIFE projekta. Međutim, ograničeno istraživanje u cilju unaprjeđenja i poboljšanja baze znanja koje podupire projekt može se provesti u sklopu LIFE projekta. Istraživanje mora biti strogo ograničeno i intrinsično

povezano s ciljevima projekta, a prijavitelj treba detaljno objasniti kako ispravna implementacija projekta ovisi o ovim istraživačkim aktivnostima, pokazavši nedostatnost postojeće znanstvene baze i kako će dodatno znanje biti korišteno u provedbi projektnih akcija. U tom slučaju znanstvene se publikacije smatraju važnim isporučenim rezultatima projekta.

Imajte na umu da, u skladu s definicijom LIFE SAP projekata, projekti koji razvijaju novu tehnologiju trebaju biti implementirani na operativnoj razini i pod uvjetima koji omogućuju ostvarenje učinaka postavljenih u kriteriju dodjele Učinak (vidi odjeljak 9 odgovarajućeg dokumenta Poziva).

6. Možete li dati definiciju akcijskog prihoda?

Kada projekt generira prihode tijekom svog trajanja, ovi trebaju biti prijavljeni, da bi se spriječila situacija u kojoj LIFE financiranje rezultira globalnim pozitivnim iznosom kada se dodaju troškovi + LIFE bespovratna sredstva + ne-LIFE sufinanciranje + prihodi.

Očekivani projektni prihodi trebaju biti uključeni u preglednu proračunsku tablicu u obrascu A u stupcu „Prihodi generirani projektom“.

7. Je li još moguće amortizirati industrijsko postrojenje za 100% na projektu ukoliko ostane u upotrebi nakon projekta u iste svrhe, kao u 2020.?

Da, moguće je. Nabave opreme posebno za akcije¹ (ili razvijene kao dio akcijskih zadaća) mogu se prijaviti kao puni „kapitalizirani troškovi“ ako ispunjavaju uvjete prihvatljivosti primjenjive na kategorije troškova koje se odnose na njih (Članak 6 LIFE Općeg predloška ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava).

„Kapiralizirani troškovi“ znače:

- troškovi nastali prilikom nabave ili za razvoj opreme, infrastrukture ili drugih sredstava i,
- koji su zabilježeni u izještaj o stalnoj imovini korisnika u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima i korisnikovom uobičajenom praksom evidencije troškova.

Molimo vodite računa, ukoliko niste izuzeti od strane tijela ovlaštenih za dodjelu bespovratnih sredstava, da se korisnici moraju obvezati na daljnje korištenje i održavanje akcijske opreme kupljene i prihvaćene pod punim troškovima, za aktivnosti koje će nastaviti s akcijskim ciljevima. Takva oprema mora se koristiti za ove svrhe najmanje pet godina nakon završetka akcije ili do kraja njezina ekonomskog vijeka trajanja (tj. dok se potpuno ne amortizira) – što god nastupi ranije.

¹ akcija = projekt u LIFE-u 2021.-2027.

2. 2. Pitanja relevantna samo za SAP Priroda i bioraznolikost

1. Primjenjuje li se još pravilo 25% vezano za proračun posvećen konkretnim konzervacijskim akcijama?

Pravilo više nije u primjeni, međutim svi projekti moraju imati SMART (*specific measurable achievable relevant and time-bound* / specifične mjerljive ostvarive relevantne i vremenski određene) ciljeve i rezultate. Evaluatori će pomoći ovoga dobiti uvid u važnost i hitnost projekta. Konkretne aktivnosti bazirane na rezultatima su preduvjet za određivanje prioritetnosti prijedlogâ. Projekti moraju isporučivati konkretnе i supstancijalne konzervacijske koristi i učinke da bi dobili bolju ocjenu. Čisto intelektualni, akademski ili istraživački projekti neće biti uzeti u razmatranje.

2. Ako se moj projekt uklapa u samo jednu prioritetu politiku (npr. planiram raditi samo na povratku prirode na poljoprivredno zemljište), hoće li dobiti niži prioritet za financiranje? Bi li se također trebalo osigurati da se moj projekt uklapa u intervencijsko područje („Prostor za prirodu“ ili „Očuvanje naših vrsta“)?

Projekt fokusiran na samo jednu prioritetu politiku radije nego na mnogostrukе prioritete neće iz tog razloga nužno biti u nepovoljnem položaju. Međutim, prijavitelji bi trebali imati na umu da prioritetizacija prijedlogâ ima dvije dimenzije: konzervacijska hitnost s jedne strane (bazirana na konzervacijskom statusu, statusu na crvenoj listi itd. ciljanih vrsta i statusa) i prioritetne politike s druge. U svrhu optimizacije šansi za primanje sredstava, prijavitelji će trebati pokazati da njihovi prijedlozi spadaju pod prioritete s obzirom na obje dimenzije.

3. Može li inventura ciljanih prioritetnih vrsta u jednoj od zemalja prijavitelja biti uključen u prijedlog?

Savjetuje se da inventure posebnih vrsta budu uključene u prijedlog samo ako je to nužan preduvjet za postizanje projektnih ciljeva za ove vrste. Prijavitelje se savjetuje da u svom prijedlogu obrazlože zašto je inventura potrebna i uključe konkretne konzervacijske aktivnosti usmjerene na vrstu.

4. Je li moguće uključiti aktivnosti usmjrene na crvenu listu ugroženih vrsta ili vrste popisane u Aneksu IV kada se radi na Natura 2000 lokaciji? Mora li Standardni obrazac (SDF) za tu lokaciju biti ažuriran prije završetka projekta?

Projektne aktivnosti koje ciljaju na EU vrste s crvene liste ili vrste navedene u Aneksu IV Direktive o staništima mogu se odvijati unutar Natura 2000 lokacija, sve dok su usklađene s konzervacijskim ciljevima lokacije i ne proturiječe ovim ciljevima, niti ih i na koji način potkopavaju. Očekuje se, međutim, da glavni fokus projekta budu konzervacijski ciljevi lokacije za vrste i staništa u aneksima (EU zaštićene značajke aktivacije Natura 2000).

Iako se izvještavanje o takvim vrstama u Natura 2000 Standardnom obrascu ne zahtijeva strogo, države članice se potiče dostavljati informacije o njihovom prisustvu u odjeljku „3.3 Druge važne vrste flore i faune (opcionalno)“.

5. Mogu li u projekt uključiti i budžet za posjetiteljski centar?

Posjetiteljske infrastrukture a priori nisu prihvatljive. Međutim, u iznimnim slučajevima, otvaranje manjih posjetiteljskih infrastruktura moglo bi biti prihvatljivo ukoliko su ispunjeni sljedeći kriteriji:

- Takva infrastruktura je esencijalna za ostvarivanje projektnih ciljeva i mora biti jasno povezana s opasnostima/pritiscima koje projekt adresira.
- Ulaganje u infrastrukturu je ograničeno s obzirom na ukupni proračun projekta i isplativo je.
- Ulaganje se ne može financirati drugim finansijskim instrumentima na regionalnoj, nacionalnoj ili EU razini. Prijavitelj mora u prijedlogu opravdati zašto drugi izvori financiranja ne mogu biti korišteni za financiranje ovog ulaganja.

6. Može li moj projekt biti usmjeren na domaće medonosne pčele?

Ne. Projekt se može odnositi samo na divlju floru i faunu te prirodna i poluprirodna staništa.

7. Ako je projekt usmjeren na 4 vrste iz aneksa V, a samo 3 su U2-. Koje se sufinciranje primjenjuje?

Sigurno ne 75% jer SVE ciljane vrste nisu ili prioritetne vrste u aneksima Direktive o staništima (tj. vrste s asteriskom), ili vrste nepovoljnog-lošeg konzervacijskog statusa s trendom opadanja (U2-) u EU ili nacionalnim biogeografskim procjenama regije, ili vrste na europskoj crvenoj listi ugrožene ili lošije od toga.

Projekt bi mogao imati pravo na 67% jer postoji jasan fokus na prioritetnim vrstama (3 od 4) zasnovan na U2- kriteriju konzervacijskog statusa.

8. Zatražimo li 75% sufinciranja, ali onda je procijenjeno da projekt ostvaruje pravo na 67% sufinciranja, hoće li naša prijava biti odbijena?

Prijava neće biti odbijena, ali ovo može imati utjecaj na bodovanje pod nagradnim kriterijem 4 „Resursi“. U slučaju da je projekt uspješan, stopa sufinciranja trebat će biti prilagođena tijekom faze revizije.

9. U slučaju da je projekt usmjeren obnovi EU staništâ izvan N2000, je li obezujuće označiti lokaciju kao N2000 lokaciju? Postoje li druga sredstva u skladu s LIFE uvjetima?

Tamo gdje akcije uključuju pribavljanje zemljišta i obnovu staništa, područje u pitanju trebalo bi dobiti najprikladniju pravnu zaštitu (nacionalno zaštićeno područje, Natura 2000 itd.). Za druga ulaganja koja uključuju smanjivanje pritisaka i prijetnji (npr. blokiranje jaraka ili redukciju otjecanja dušika s poljoprivrednog zemljišta) na zemlju koja u sebi nema visoku prirodnu vrijednost da bi opravdala takvu oznaku, ali služi kao tampon zona oko Natura 2000 lokacija i/ili zaštićenih područja, potreban je dugoročni ugovorni sporazum (od najmanje 30 godina) za osiguravanje da su pritisci i prijenje nepovratno ublaženi. Kad iz nekog razloga pravna zaštita/ugovorni sporazumi nisu mogući, prijavitelj treba pružiti temeljito opravdanje i jasne dokaze da je ulaganje koje će biti napravljeno poduprto prikladnim planiranjem upotrebe zemljišta na najrelevantnijoj administrativnoj razini. Privatne incijative očuvanja zemljišta u ovom kontekstu također mogu biti podržane.

Vidi odjeljak 2 dokumenta Poziva, „Dodatni uvjeti“, za više detalja.

10. U kojoj mjeri je nužno dostaviti precizna mjerena u slučaju obnove staništa?

Evaluatori će procijeniti tehničke i finansijske kvalitete prijedloga s obzirom na jasnoću opisa predloženih mjeri i isplativost prijedloga. Dakle u interesu je prijavitelja da bude što jasniji u ovom pogledu.

11. Traži li se od nas da uglavnom ciljamo na Natura 2000 lokacije u projektu gdje je samo nekoliko zaštićenih područja s obzirom na ograničenja urbanog okruženja?

Kako je naznačeno u LIFE regulativi, implementacija EU zakonodavstva o prirodi je ključni politički prioritet programa. Međutim, ne postoji obveza uključivanja Natura 2000 lokacija u poslani prijedlog.

12. U projektima iz prirode, je li velika infrastruktura poput eko-kanalâ ili ribljih staza prihvatljiv trošak?

Ulaganja u infrastrukturu koja su ključna za postizanje projektnih konzervacijskih ciljeva mogu biti prihvatljiva i nema finansijskog stropa za takva ulaganja. Sljedeći uvjeti trebaju biti zadovoljeni:

- Subjekt koji izravno posjeduje ili će posjedovati infrastrukturnu imovinu treba biti dio projektnog partnerstva.
- Dokazao je da se ulaganje ne može financirati iz drugih EU, nacionalnih ili regionalnih fondova.
- Ako infrastruktura služi kao migracijski koridor (npr. eko-kanali, riblje staze) potrebno je pružiti dokaze da je neophodna za povezivanje i kretanje vrsta.
- Lociran je unutar Natura 2000. U slučaju da je lociran izvan Natura 2000, dugoročna konzervacijska svrha infrastrukture mora biti garantirana na najprikladniji način (npr. planiranje upotrebe zemljišta, ugovorni sporazumi).

Vidi dokument Poziva, odjeljak 2 „Dodatni uvjeti“ za više detalja.

2. 3. Pitanja relevantna samo za SAP Kružno gospodarstvo i kvaliteta života

1. Što su tržišno orijentirani projekti (*close-to-market projects*) i postoje li specifični uvjeti za njih?

Tržišno orijentirani projekti su standardni akcijski projekti (SAP) čiji cilj nije samo isporuka poboljšanih okolišnih rješenja nego također i osiguravanje da takva rješenja budu naširoko preuzeta od strane društva općenito te, specifičnije, od strane gospodarstva kroz eksplicitno tržišno orijentiran pristup.

Ne postoje specifični uvjeti o tome tko bi trebao biti korisnik koordinator, međutim očekuje se uključenje u konzorcij najmanje jedne kompanije koja može garantirati implementaciju tržinog pristupa (iako se ne zahtijeva formalno).

Postoje specifični uvjeti za tržišno orijentirane projekte naznačeni u instrukcijama sadržanim u standardnim prijavnim obrascima (npr. ciljani proizvodni kapacitet trebao bi biti na industrijskoj/komercijalnoj skali već tijekom projekta), zato obratite posebnu pažnju na ove specifične uvjete.

Kao i svi SAP projekti, tržišno orijentiran projekt mora uključivati obavezni radni paket pod imenom „Održivost, replikacija i iskorištavanje projektnih rezultata“ u kojem će tipično sve aktivnosti s ciljem dolaska na tržište biti uključene u obavezni isporučivi poslovni plan uključujući replikaciju.

2. Jesu li najbolje prakse dozvoljene i, ako jesu, pod kojim uvjetima? Dobivaju li inovativni projekti više bodova. Gdje se nalaze definicije?

Definicije „najboljih praksi“ i „inovativnih tehnologija, metoda i pristupa“ dio su definicije SAP-ova koje se mogu naći u drugom odjeljku pozivnih dokumenata.

[*SAP-ovi predstavljaju „tradicionalne LIFE projekte“ usmjerene na :*

- *razvoj, demonstraciju i promoviranje inovativnih tehnika, metoda i pristupa što znači rješenja koja su nova usporedi li se s najnovijim dostignućima u državi članici i na razini sektora te koja se primjenjuju na operativnoj razini i pod uvjetima koji dozvoljavaju postizanje učinaka postavljenih u prvom paragrafu nagradnog kriterija „Učinak“.*
- *doprinos bazi znanja i primjeni najbolje prakse koja označava rješenja, tehnike, metode i pristupe koji su prikladni, isplativi i suvremeni (u državi članici i na razini sektora) te koja se primjenjuju na operativnoj razini i pod uvjetima koji dozvoljavaju postizanje učinaka postavljenih u prvom paragrafu nagradnog kriterija „Učinak“.* ...]

To znači da su SAP-ovi koji primjenjuju najbolje prakse dozvoljeni, ali samo ako ih se može smatrati takvima u usporedbi s najnovijim dostignućima na razini države članice ili u specifičnom sektoru. Drugim riječima, rješenje koje se može smatrati najboljom praksom na

regionalnoj razini, ali ne i na nacionalnoj jer se razvijenije najbolje prakse primjenjuju u drugim regijama iste države članice, neće biti prihvatljivo.

Slično tome, smatramo SAP inovativnim kada projekt primjenjuje rješenje koje se može smatrati novim na nacionalnoj razini ili u svojoj primjeni u specifičnom sektoru (npr. tehnologija poznata i u primjeni u Francuskoj u kontekstu gospodarenja otpadom, a koja nikad u Francuskoj nije primjenjivana u sektoru gospodarenja vodama).

Opis najnovijih dostignuća na nacionalnoj razini ključan je za određivanje može li projekt u najmanju ruku biti tretiran kao najbolja praksa i time biti prihvatljiv za poziv.

Formalno nikakvi dodatni bodovi neće biti dodijeljeni inovativnim SAP-ovima nasuprot onima najbolje prakse. Međutim, neke od prioritetnih tema opisanih u odjeljku 2 pozivnog dokumenta zahtijevaju primjenu inovativnih rješenja. U ovakvim slučajevima prijedlozi koji ne udovoljavaju tom zahtjevu imat će manje bodova pod nagradnim kriterijem 1 („Relevantnost“) koji, između ostalog, zahtjeva procjenu „opsga u kojem je prijedlog u skladu s opisom uključenim u poziv za prijedloge uključujući, gdje je to relevantno, njegove specifične prioritete“.

3. Možete li dati primjere dvogodišnjeg i desetogodišnjeg projekta u vezi s početnom i završnom Razinom tehničke spremnosti (*Technical Readiness Level, TLR*)?

Poziv ne propisuje određene TLR-ove. Što trebate imati na umu je to da bi LIFE projekt trebao omogućiti isporuku dovoljno uvjerljivih i ambicioznih koristi za okoliš, tijekom trajanja projekta i/ili nedugo nakon njegova završetka.

4. Jesu li kupovine zemljišta prihvatljiv trošak za projekte iz Kružnog gospodarstva i kvalitete života?

Da, jesu, ali samo kada ispunjavaju uvjete specificirane u Članku 6.2 – D.2 „Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi i doprinosi“ LIFE Općeg predloška ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Prijavitelj mora adresirati svaki od ovih uvjeta u prijedlogu, objašnjavajući kako je svaki od njih ispunjen ili će biti ispunjen tijekom projekta. Takvi uvjeti upućuju, npr. na doprinos integritetu Natura 2000 mreže, na garanciju da zemljište dugoročno biti korišteno u skladu sa specifičnim ciljevima LIFE programa, na činjenicu da je kupnja zemljišta jedini i najisplativiji način postizanja željenih konzervacijskih ishoda itd.

5. Hoće li program Kružno gospodarstvo i kvaliteta života financirati istraživačke aktivnosti, konstrukciju i analizu pilot projekta te inovacijske patente?

V. pitanje u odjeljku 2.1., „Financira li LIFE i na koji način istraživanje?“ koje se tiče financiranja istraživačkih aktivnosti.

U skladu s definicijom LIFE SAP projekata, projekti koji razvijaju novu tehnologiju trebali bi biti implementirani na operativnoj razini i pod uvjetima koji dozvoljavaju postizanje učinaka iznesenih u nagradnom kriteriju „Učinak“ (v. odjeljak 9 odgovarajućeg dokumenta Poziva). U

ovom smislu, konstrukcija i analiza pilot projekta, kao i inovacijski patenti, troškovi su koji su tipično prihvatljivi za financiranje sve dok su u skladu s uvjetima prihvatljivosti troškova specificiranim u Članku 6 LIFE Općeg predloška ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

6. SAP-ENV-GOV: S obzirom na to da je ovo nova kategorija, koja su ključna pitanja koja prijedlog mora pokriti da bi bio prihvatljiv?

SAP-ENV-GOV uključuje sve teme specifično vezane za okoliš (*osim prirode i bioraznolikosti*) i kružno gospodarstvo, koje su u prošlosti bile ugrađene u širi LIFE Poziv za Upravljanje i informacije (GIE). Da bi poziv bio prihvatljiv pod SAP-ENV-GOV, on mora biti usmjeren na najmanje jednu od tri podteme i povezan s prioritetima Kružnog gospodarstva i kvalitete života eksplicitno naznačenim u dokumentu poziva (1. potpora javnoupravnom procesu donošenja odluka i dobrovoljni pristupi, 2. osiguravanje usklađenosti s okolišnim politikama i pristup pravosuđu, 3. promjene u ponašanju i podizanje svijesti), kao i odgovaranje kriterijima prihvatljivosti i nagradnim kriterijima opisanima u dokumentu poziva zajedničkom sa SAP-ENV-Okoliš. Kao i u SAP Okoliš, pažnja će biti posvećena ključnim pokazateljima uspješnosti kao i održivosti projekta.

7. LIFE-2021-SAP-ENV-ENVIRONMENT: Ovaj poziv ima veoma praktičan pristup. Može li se političko donošenje odluka adresirati ovim pozivom? Može li politika biti ciljna skupina?

Da, iskustvo LIFE projekata pokazuje da oni tradicionalno imaju politički učinak u pomaganju oblikovanja procesa donošenja odluka o ciljanim okolišnim pitanjima. Politika i donositelji odluka dakle mogu biti ciljna skupina. Međutim, ovo se smatra komplementarnim projektnim tehničkim akcijama. Ako se vaše područje zaštite tiče aktivnosti koje ciljaju na političko donošenje odluka kao glavnu akciju, savjetuje se prijava pod LIFE-SAP-ENV-GOV ili LIFE-SAP-NAT-GOV, ovisno o adresiranoj temi. Molimo vas da pročitate dokumente poziva za daljnje informacije.

8. SAP-ENV-GOV: Jesu li projekti izgradnje kapaciteta za javne uprave također usmjereni na postizanje rezultata u kvaliteti vode, itd.? Jesu li specifični KPI-jevi (Ključni pokazatelji uspješnosti) obavezni?

Projektni prijedlozi predani pod SAP-ENV-GOV trebat će obavezno popuniti KPI-jeve (odjeljak C u prijavnem obrascu). Nema specifičnih indikatora za upravljanje okolišem. Međutim, moguće je dodati specifični indikator korištenjem opcije „ostalo“. Veoma je preporučljivo da kao KPI-jevi nisu prijavljeni samo promjene u ponašanju i podizanje osvještenosti nego da su izravne i/ili neizravne koristi za okoliš (npr. smanjenje zagađivača zraka ili vode, upotrebe kemikalija itd.) također uključene gdje su primjenljive u mogućem opsegu.

9. LIFE SAP ENV: Može li moj projekt biti usmjeren na okolišnu edukaciju/probleme osvještenosti?

Da, molimo da pogledate odgovarajuću podtemu i korespondirajuće prioritete u Kružnom gospodarstvu i kvaliteti života pod LIFE-SAP-ENV-GOV.

12. Teme iz Klimatski prilagodenog transporta te iz Kružnog gospodarstva i kvalitete života ZRAČNI transport često su slične. Imate li prijedloge za odabir prave teme?

Pristup odabiru pravog potprograma može biti zasnovan na okolišnom problemu na koji se primarno cilja u specifičnom kontekstu projekta. Ako je glavni problem loša kvaliteta zraka na specifičnom području ili gradu na koji je projekt usmjeren, u tom slučaju projekt ima relevantan cilj iz „kvalitete zraka“ pa zagađivači zraka (npr. PM, NOx itd.) predstavljaju glavne indikatore za opis učinaka. U tom slučaju, ko-benefiti povezani s ublažavanjem stakleničkih plinova također mogu biti kvantificirani. I obrnuto, ako projekt cilja npr. na strategiju za ublažavanje klimatskih promjena u specifičnom sektoru (npr. automobilskoj industriji), primarni indikator je CO₂eq. umanjen/izbjegnut: u ovom slučaju tema Klima bila bi prikladnija za svrhu projekta, a smanjenje zagadenja zraka predstavlja ko-benefit.

2. 4. Pitanja relevantna samo za SAP Djelovanje u području klime

1. Ako se projekt u potpunosti fokusira na jedno od područja intervencije ali nijednu od točaka, može li se u istom smislu smatrati usklađenim s prioritetima?

Da, ako je projekt usklađen s jednim naznačenim područjem bit će ocijenjen kao usklađen s prioritetima. Područja intervencije (*bullet points*) dana su kao primjeri, lista nije potpuna.

2. CCA prioriteti 1&2&6: mogu li strategije prilagodbe, rješenja i sustavi za potporu odluka biti fokusirani na određene prijetnje vezane uz klimu ili bi trebali biti holistički?

Strategije prilagodbe, rješenja i sustavi za potporu odluka mogu biti fokusirani na određene prijetnje vezane uz klimu. Međutim, treba naznačiti da nagradni kriterij 1, „Relevantnost“, ocjenjuje opseg u kojem prijedlozi nude ko-benefite i promoviraju sinergije s drugim područjima politika.

3. Želimo spriječiti otjecanje vode provedbom adaptacijskih mjera. Također se dotičemo zaštićenih staništa i vrsta. Kako ovo možemo podrtati da se odlučimo za dodatnih 7%?

Ako je glavni cilj vašeg projekta uvesti adaptacijske mjere za povećanje otpornosti na rizike vezane uz vodu, možete se prijaviti pod temom Prilagodbe klimatskim promjenama. Svi standardni projekti (SAP-ovi) u potprogramu CLIMA imaju maksimalnu stopu financiranja od 60%. Potprogram LIFE Priroda i bioraznolikost pod određenim uvjetima nudi više sufinanciranje (67% i 75%). Za daljnje detalje, molimo vas provjerite pozivne dokumente za LIFE CLIMA i LIFE Priroda i bioraznolikost.

4. CCM – Jesu li uvjeti razrađeni na str. 17 Poziva (4 točke o tome kako projekt treba doprinijeti ciljevima) kumulativni?

Popis ciljeva nema kumulativni karakter. Inkluzivni pristup pomaže okupiti projekte koji doprinosi ključnim ciljevima poziva s različitim gledišta / različitim pristupima / različite vrste projekata. Dakle nije nužno označiti sve kućice, ali naravno da će postizanje što je više moguće toga pomoći u dobivanju dodatnih bodova tijekom evaluacije.

5. Pruža li LIFE podršku za savjetovanje o razvoju poslovnog plana?

Podrška razvoju / pripremi poslovnog plana je prihvatljiva.

6. Htjeli bismo predati prijedlog fokusiran na upravljanje šumama – bismo li ga trebali predati pod Prilagodbom klimatskim promjenama ili pod Ublažavanjem klimatskih promjena?

Projekti vezani za šumarstvo prihvatljivi su i pod CCA i pod CCM, a akcija može imati učinak na prilagodbu klimatskim promjenama i ublažavanje klimatskih promjena. Pod CCM glavne su akcije fokusirane na smanjivanje emisija stakleničkih plinova te povećanje sekvestracije ugljika (i ti učinci trebaju biti izmjereni), dok projekti prilagodbe poboljšavaju otpornost šuma i mjere različite vrste indikatora (npr. površinu otpornije šume).

7. CLIMA područje intervencije Prirodni ponori ugljika – jesu li poticani projekti vezani za prakse upravljanja morem? Poziv se čini veoma fokusiran na kopno i vezu s CAP-om.

Djelokrug 4 LIFE-2021-SAP-CLIMA-CCM – Ublažavanje klimatskih promjena pokriva

„Razvoj praksi upravljanja kopnom i morem koje mogu imati utjecaj na emisije i uklanjanje emisija, očuvanje i poboljšanje prirodnih ponora ugljika.“ Dakle prakse upravljanja morem su uključene, iako ovaj tip akcija nije eksplicitno uvršten među područja intervencije. Popis područja intervencije smatra se samo indikativnim.

8. CCM – za obnovu tresetišta, konkretne akcije mogu biti veoma skupe čak i za male gradove – kako možemo opravdati isplativost?

Kao u svakom projektu, morate pružiti što je više informacija moguće za opis projektnih akcija i njihovih troškova, utjecaja projekta, održivosti projektnih rezultata itd. Prijedlozi su evaluirani od strane vanjskih eksperata koji su svjesni troškova različitih vrsta rada i na osnovu informacija koje dobiju ocjenjuju „vrijednost za novac“ prijedlogâ.

9. CCM – koje su specifičnosti #3 „Povećati proizvodnju (...) obnovljive energije (...)“ u usporedbi s potprogramom Prijelaz na čistu energiju?

Moguće područje intervencije namjerno je otvoreno *bottom-up* pristupu LIFE SAP CLIMA poziva. Prijavitelji mogu razmotriti sljedeće informacije dok biraju između potprogramâ Djelovanje u području klime i Prijelaz na čistu energiju:

- Trajna dobra poput opreme, infrastrukture i prototipova tradicionalno su prihvatljiva pod LIFE SAP CLIMA (amortizacija ili čak puni troškovi ukoliko se poštuju neki uvjeti). Dakle, razvoj, instalacija i testiranje tehnologije povezani s obnovljivom energijom pristajali bi pod LIFE SAP CLIMA poziv.
- Transnacionalnost: pod LIFE SAP CLIMA nema uvjeta transnacionalnog partnerstva. Prijedlog može biti predan od strane jednog prijavitelja iz jedne zemlje. Bonus bodovi za transnacionalnost mogu biti dodijeljeni, ali ova nije uvjet.

10. Pod CCM prioritetom Energetski intenzivne industrije (EII), jesu li EII-jevi negdje definirani? Postoji li ograničen popis EII-jeva?

Prioritet energetski intenzivnih industrija ostaje isti kao i prethodnih godina. Nema definirane liste, ali EII-jevima smatramo industrije s visokom potrošnjom energije i visokim potencijalima za uštedu. Ovo uključuje npr. industriju čelika, aluminija, stakla, keramike, cementa te kemijske industrije. To ih ne ograničava na velike industrije, naprotiv, htjeli bismo se usmjeriti na SME-ove s visokom potrošnjom energije koji bi onda mogli imati transformativni učinak u svojim sektorima.

11. CCM – je li moguće predati projekt s fokusom na smanjenju stakleničkih plinova i zagadenja zraka istodobno?

Da, projekt pod EII može biti usmjeren na redukciju stakleničkih plinova u industrijskom procesu, ali može imati dodatan učinak na smanjenje zagađenja zraka. Ovaj pristup omogućit će da prijedlog „nudi ko-benefite i promovira sinergije s drugim područjima politika relevantnim za postizanje ciljeva okolišnih i klimatskih politika“ (Nagradni kriteriji – Relevantnost).

12. Teme iz Klimatski prilagođenog transporta te iz Kružnog gospodarstva i kvalitete života ZRAČNI transport često su slične. Imate li prijedloge za odabir prave teme?

Pristup odabiru pravog potprograma može biti zasnovan na okolišnom problemu na koji se primarno cilja u specifičnom kontekstu projekta. Ako je glavni problem loša kvaliteta zraka na specifičnom području ili gradu na koji je projekt usmjeren, u tom slučaju projekt ima relevantan cilj iz „kvalitete zraka“ pa zagađivači zraka (npr. PM, NOx itd.) predstavljaju glavne indikatore za opis učinaka. U tom slučaju, ko-benefiti povezani s ublažavanjem stakleničkih plinova također mogu biti kvantificirani. I obrnuto, ako projekt cilja npr. na strategiju za ublažavanje klimatskih promjena u specifičnom sektoru (npr. automobilskoj industriji), primarni indikator je CO₂eq. umanjen/izbjegnut: u ovom slučaju tema Klima bila bi prikladnija za svrhu projekta, a smanjenje zagađenja zraka predstavlja ko-benefit.

13. Kako je navedeno u pozivu, projekti bi trebali započeti na TRL 4-5 a završiti na TRL 8-9. Znači govorimo o veoma dugačkim projektima. Je li ovo zaista cilj?

Projekti s TRL-om kraćim od 4-5 ispod su opsega LIFE SAP CLIMA poziva. Projekt može također početi na višem TRL od 4-5. U svakom slučaju, maksimalna duljina projekta je 10 godina kako stoji u dokumentu poziva.

14. CLIMA GOV – ostvarenje mjerljivih rezultata za ovu vrstu projekata čini se teško, postoji li neki primjer iz prošlosti koji pokazuje kako projekt može ostvariti mjerljivi učinak?

Izravni učinci GOV projekata su generalno povišena razina osviještenosti, znanja, izmijenjeni obrasci potrošnje, poboljšana koordinacija institucija ili planova, *mainstreaming* klimatskih ciljeva u različite politike, bolji nadzor ili provedba. Ovi se učinci mogu demonstrirati putem anketa, poboljšanih obrazaca potrošnje te usvajanja/primjene novog zakonodavstva ili strategija i planova. Klimatski i okolišni učinci GOV projekata općenito su neizravni i vidljivi su obično srednjoročno nakon završetka projekta.

15. Podržava li program LIFE razvoj alata, usluga za podršku u odlučivanju ili studija za povećanje otpornosti na klimatske promjene?

Da, podržava, poglavito u GOV temi. Projekt koji razvija alate ili studije treba uključiti konkretna djelovanja u kojima se alati primjenjuju ili kako su studije primjenjive u izradi/nadzoru politika tijekom trajanja projekta.

16. Možemo li koristiti dio LIFE financiranja za potporu drugom subjektu koju razvija lokalnu inicijativu? Koji su uvjeti?

Dozvoljeno je za bespovratna sredstva i nagrade. Financijska podrška trećim stranama bit će prihvaćena u projektima koji ciljaju na pomoć subjektima izvan projektnog partnerstva (npr. neprofitnim organizacijama, lokalnim autoritetima, grupama građana, pojedinim farmerima) u provedbi ili razvoju lokalnih inicijativa koje će doprinijeti projektnim ciljevima. Maksimalni sveukupni iznos financijske podrške za treće strane iznosi 100.000 €. a maksimalni iznos po pojedinoj trećoj strani iznosi 20.000 €. Prijava moja jasno navesti zašto je financijska podrška trećim stranama potrebna, kriterije i procedure za davanje financijske podrške te pružiti popis različitih vrsta aktivnosti za koje treća strana može dobiti financijsku podršku. Prijedlog također mora jasno opisati očekivane rezultate.

17. Želim razviti projekt koji poboljšava kapacitete energetske učinkovitosti. Trebam li se prijaviti pod LIFE CET ili Upravljanje klimom i informacije?

Općenito, zahtjevi LIFE CET-a preskriptivniji su u pogledu tema, opsega i partnerstva. LIFE GOV više slijedi pristup odozdo prema gore koji dozvoljava veću fleksibilnost u pogledu predloženih djelovanja, razmjera projekta (čak su i lokalna djelovanja prihvatljiva). Također

postoje razlike u stopama financiranja. U svakom slučaju, molimo vas da provjerite dokumente poziva za oba potprograma da vidite gdje bi ideja najbolje pristajala.

18. Jesu li oprema i infrastruktura prihvatljivi troškovi u CLIMA-GOV?

Jesu, ali takve investicije su prilično limitirane na izuzetke u CLIMA-GOV temi.

19. CLIMA GOV&INFO: Koliko velik je ukupni proračun koji će EC dodijeliti? I otplike koliko će projekata podijeliti ovaj proračun?

Za poziv 2021., CLIMA GOV tema ima indikativni budžet od 8 milijuna eura. Na temelju iskustava iz prošlih poziva, bit će financirano oko 5 projekata.

20. Jesu li projekti vodâ prihvatljivi pod Upravljanjem klimatskim promjenama i informacijama?

Projekti vezani za vode su prihvatljivi pod Upravljanjem klimatskim promjenama i informacijama. Ovisno o njegovim specifičnostima, svoj projekt možete izgraditi unutar relevantnih područja poput 1. Potpora izvršenju Europskog klimatskog pakta, 2. Poticanje ponašanja za smanjenje mainstream emisija te akcije energetske i resursne učinkovitosti, 3. aktivnosti povećanja osvještenosti koje adresiraju potrebe prilagodbe i ublažavanja.

Strateški projekti (integrirani/priroda) (SIP/SNAP)

1. Tko mi može pružiti pomoć i informacije o SIP-ovima/SNAP-ovima u mojoj zemlji?

LIFE Nacionalne kontakte točke mogu pružiti smjernice prijaviteljima. U svrhu povećanja šansi za uspješne prijave te posebice da bi se izbjeglo nenamjerno natjecanje među projektima koji imaju slične ciljeve, potencijalne prijavitelje potiče se koristiti ovaj oblik pomoći.

Nadalje, LIFE jedinice u Glavnoj upravi za okoliš te CINEA mogu se kontaktirati za vodstvo oko potencijalnih projektnih koncepata. Adresa na koju možete pisati je: CINEA-LIFE-ENQUIRIES@ec.europa.eu.

3.1. Prva faza (konceptni sažetak)

2. Svi sudionici mog konzorcija pripadaju istoj EU državi članici i dobivam sljedeće žuto upozorenje: „Poziv zahtijeva barem 2 sudionika iz različitih država članica i pridruženih zemalja, trenutno imate 1“. Možemo li predati prijedlog, ili trebamo barem jednog dioika iz druge EU države članice ili pridružene zemlje?

Postoji bug u sustavu prijava. Jedini je zahtjev imati 2 ili više sudionika iz prihvatljive zemlje (vidi popis prihvatljivih zemalja u poglavlju 6 dokumenta Poziva) u konzorciju, ali svi mogu savršeno pripadati istoj zemlji.

3. U odjeljku 2.1 „Učinak i ambicija“, je li sljedeća napomena („Napomena: Kao dodatak gornjem opisu, uključite kvantificirane indikatore u Dio C u prijavnim formama (horizontalne KPI-jeve za LIFE program kao i svaki poseban KPI relevantan za poziv)“) primjenjiva na fazu 1 prijedloga?

Ova napomena se ne odnosi na fazu 1 (nema dijela C u fazi 1).

4. U odjeljku 3.2. „Unos dionika“, uputstva sominju „Dodatna pisma podrške za demonstraciju već osigurane vrste i razine obveze (ako ih ima)“, ali na stranici 44 dokumenta Poziva za prijedloge, Pismo podrške primjenjivo je samo u fazi 2. Moramo li uključiti ona koja imamo u fazu 1?

Ne uključujte pisma podrške u fazu 1.

5. U odjeljku 4.1 „Namještanje konzorcija“, uputstva spominju „Ispunite Informacije o sudionicima (dodatak) s više detalja o sudionicima i njihovim projektnim timovima (ključnom osoblju).“, ali na stranici 43 dokumenta Poziva za prijedloge, Informacije o sudionicima spomenute su samo u obvezatnim dodacima za fazu 2. Moramo li uključiti Informacije o sudionicima u fazu 1?

Ne uključujte podatke o sudionicima u fazu 1.

6. Raščlamba proračuna: u prošlim pozivima za LIFE integrirane projekte, faza 1 prijedloga (bivši konceptni sažetak) pokazivao je totalni proračun projekta bez pravljenja razlike između Kategorija troškova i Korisnikâ. Primjenjuje li se i dalje na isti način ili je potrebno pružiti raščlambu proračuna?

U fazi 1 morat ćete ispuniti tablicu „3 – Proračun“ u Obrascu A, pružajući, po korisniku, procjenu totalnog proračuna po kategoriji troška. Vidi tablicu na stranici 9: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/life/temp-form/af/af_life-sip-snap_en.pdf.

7. Može li dio B predloška prijave za konceptni sažetak premašiti ograničenje od 45 stranica?

Ne. Prilikom učitavanja dijela B vašeg obrasca za prijavu konceptnog sažetka, sve stranice koje prelaze to ograničenje neće biti vidljive ocjenjivačima (čime su izgubljene).

8. Je li obvezno imati nekoliko korisnika u SIP/SNAP konzorciju? Možemo li uključiti dodatne korisnike/suradnike/pridružene partnere u fazi 2 koji nisu bili predviđeni u fazi 2? Je li moguće modificirati ulogu (koordinator/korisnik/suradnik/pridruženi partner) dionika između prve i druge faze?

Minimalni broj korisnika je 2, a jedan od njih trebao bi biti tijelo nadležno za provedbu ciljanog plana/strategije/akcijskog plana. Pogledajte i pitanje ispod.

Možete uključiti dodatne korisnike/suradnike/pridružene partnere u drugoj fazi kao što možete i izmijeniti ulogu dionika između faze 1 i faze 2.

Ali ove bi promjene trebale biti dobro obrazložene u drugoj fazi vaše prijave.

9. Prema pozivnom dokumentu, SIP/SNAP „nacionalno tijelo odgovorno za plan/strategiju/akcijski plan u načelu bi trebalo sudjelovati u konzorciju kao koordinator. U adekvatno opravdanim slučajevima može ne sudjelovati kao koordinator, ali bi u svakom slučaju trebalo biti dio konzorcija“. Međutim, u mojoj državi članici postoje različita tijela koja su odgovorna za izradu Plana/Strategije i nekoliko aktera koji su odgovorni za njegovu provedbu. Kako bismo tome trebali pristupiti?

Imajte na umu da pozivni dokument naglašava provedbu plana kao cilj (ne razradu plana). Stoga projekt treba osmisliti imajući u vidu ovaj dugoročni cilj i konceptni sažetak/potpuni prijedlog trebaju jasno objasniti koje je tijelo ili koja su tijela odgovorna za potpunu provedbu te koje su uloge drugih tijela i dionika u provedbi plana. Taj bi se dio odgovornosti također trebao adekvatno odraziti u projektnom partnerstvu. Iako može postojati samo jedan koordinator, idealno bi bilo da su drugi akteri odgovorni za provedbu dijelova plana uključeni kao korisnici.

Vezano uz to, obratite pozornost na sljedeći kriterij prihvatljivosti naveden u odjeljku 9 dokumenta Poziva: *uključivanje ključnih dionika*. Važno ga je uzeti u obzir prilikom pripreme prijave projekta i logike intervencije kako bi bili sigurni da su svi dionici koji doprinose provedbi planova uključeni u projekt.

10. Na stranici 48 dokumenta Poziva za prijedloge, spominjete procjenu „financijskog i operacijskog kapaciteta“ prijavitelja. Jesu li financijski i operacijski kapacitet ocijenjeni u prvoj fazi prijedlogâ? U slučaju da jesu, kako je to učinjeno?

U terminima financijskog kapaciteta provjera u prvoj fazi se ne radi. U terminima operacijskog kapaciteta jedina provjera u fazi 1 je „gruba“ procjena konzorcija, da se isprva vidi je li uključen kompetentni autoritet za provedbu ciljanog plana/strategije, i da se vidi jesu li uključeni subjekti najrelevantniji za provedbu.

11. Što u praksi znači 'velika teritorijalna pokrivenost' predviđena za SIP/SNAP projekte u slučaju planova gospodarenja otpadom? Bi li se SIP/SNAP mogao provesti u nekim odvojenim pokrajinama ili to treba biti geografski uniformno/kontinuirano područje?

Podnositelj zahtjeva odlučuje o izboru regija ili pokrajina koje će obuhvatiti SIP/SNAP, ali oni bi trebali spadati u područje obuhvaćeno planom/planovima ciljanim na projektu.

12. Ako partneri na SIP/SNAP projektima pripremaju i LIFE standardne akcijske projekte (SAP), kao i Horizon Europe projekte, paralelne sa SIP/SNAP projektima, hoće li ova sinergija pridonijeti položaju u ocjenjivanju SIP/SNAP projekata? Je li spominjanje komplementarnosti između potrebnih SIP/SNAP i SAP projekata nužno ili nije? Gdje i kako to treba prijaviti u prvoj fazi (konceptni sažetak)?

Za prijedloge SIP/SNAP projekata potiče se sinergija s drugim fondovima EU. Iako je naravno dobro osigurati komplementarnost između LIFE SIP/SNAP projekta i tekućeg/budućeg LIFE SAP projekta, primarna je komplementarnost s aktivnostima financiranim iz drugih fondova EU (uključujući sredstva Horizon Europe, fondove za regionalni razvoj itd.) koje bi bile pozitivno ocijenjene.

U prvoj fazi informacije bi trebale biti navedene u dijelu B konceptnog sažetka, pod „5. Dodatno financiranje“.

13. Može li se konceptni sažetak odnositi na ekološki ili klimatski plan ili strategiju ili plan puta koji još nisu dogovoreni s EK ili još nisu usvojeni?

Kao što je naznačeno u dokumentu Poziva, ako do formalnog usvajanja nije došlo u vrijeme podnošenja sažetka prijedloga, podnositelj zahtjeva treba objasniti status usvajanja i pokazati da će se to usvajanje dogoditi prije roka za podnošenje punog prijedloga za SIP/SNAP.

14. Koja je razlika između strategija i planova puta u slučaju SIP-ova za Ublažavanje i klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama usmjerenih na nacionalne, regionalne ili industrijski/sektorski specifične strategije ublažavanja stakleničkih plinova ili gospodarskih planova puta?

Priopćenje o Planu puta za prijelaz na konkurentno gospodarstvo s niskim udjelom ugljika do 2050. godine potiče industrijske sektore na razvoj niskougljičnih planova puta, analizirajući kako određene industrije mogu pridonijeti postizanju ciljeva EU-a o ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjenama do 2050. godine. Ovo su planovi puta koji se trebaju implementirati SIP-ovima. Primjeri sektorskih planova puta koji postoje u okviru Plana puta do 2050. koji bi se mogli provesti u okviru LIFE SIP-ova za Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama uključuju:

- a. plan puta keramičke industrije
- b. plan puta kemijske industrije
- c. plan puta industrije čelika.

Suprotno planovima ili strategijama poput strategije prilagodbe ili plana upravljanja riječnim slivom koje će voditi i usvajati javna tijela, industrijske planove puta s niskim udjelom ugljika donijet će sama industrija. Štoviše, SIP-ovi koji provode takve planove puta potiču se u skladu s aktom Unije "Komunikacija o planu puta za 2050." dok je, na primjer, SIP koji provodi plan upravljanja riječnim slivom u okviru potprograma Okoliš plan koji se zahtjeva posebnim ekološkim zakonodavstvom Unije.

15. Prema pozivnom dokumentu, SIP-ovi/SNAP-ovi bi trebali težiti punoj provedbi ciljanog plana ili strategije. Međutim, s obzirom na široki opseg Strategije na koju ciljamo, realnije je usredotočiti se samo na dio Strategije. Je li to dopušteno?

Doista, dugoročni cilj svakog SIP/SNAP projekta trebao bi biti potpuna provedba ciljane strategije/plana. Zbog toga su uvedeni Integrirani projekti – kako bi olakšavali punu provedbu planova i strategija i pomogli državama članicama u postizanju ovog ambicioznog zadatka.

S ograničenim proračunom SIP/SNAP projekta nije moguće u potpunosti provesti većinu strategija samo unutar LIFE proračuna. Zato su komplementarne aktivnosti veoma važne i zato su mnogi do sada financirani SIP/SNAP projekti usredotočeni na uklanjanje prepreka za provedbu potpunih strategija (izgradnjom kapaciteta, pripremom planova upravljanja, angažmanom dionika itd.) umjesto fokusiranja na jednu temu strategije.

Međutim, također je moguće osmisliti SIP/SNAP koji se usredotočuje na jedan element strategije i koristi ga kao sredstvo za postizanje preostalih ciljeva te strategije. Kada je to slučaj koncept bi trebao jasno opravdati takav pristup i uvjeriti ocjenjivače će se i s tim užim fokusom na kraju provesti cijeli plan.

16. U našoj državi članici imamo opsežan plan/strategiju koji pokrivaju različite sektore. Bi li bilo prikladno imati SIP/SNAP s jednom ili dvije konkretnе aktivnosti koje se odnose na svako od ovih područja? A zatim komplementarne aktivnosti koje se odnose na svako područje? Ili bi se to moglo smatrati nedovoljno koherentnim za SIP/SNAP?

Ključni cilj SIP/SNAP projekata je potpuna provedba strategije/plana. Dakle, ako vaša strategija pokriva nekoliko sektora, htjeli bismo u vašoj prijavi vidjeti kako će strategija biti provedena za svaki sektor, bilo to kroz aktivnosti uključene u SIP/SNAP ili kroz komplementarne aktivnosti. To ne znači da će sam SIP/SNAP pokriti sve aktivnosti predviđene planom i razumijemo da će se većina akcija provesti kroz komplementarno financiranje.

Mogli biste također razmotriti dostupnost sredstava za komplementarne aktivnosti. Za aktivnosti u nekim sektorima moglo bi biti lakše mobilizirati komplementarna sredstva, dok bi u drugima to moglo biti teže, pa se čak možete odlučiti na pokrivanje više aktivnosti iz ovih sektora iz SIP/SNAP (LIFE financiranje) ako je potrebno. Dakle, u tom smislu teret u SIP/SNAP projektima može, ali i ne mora biti jednak raspoređen po svim sektorima obuhvaćenima strategijom, što ovisi o posebnom kontekstu vaše države članice.

17. Želimo se prijaviti za SIP za Ublažavanje klimatskih promjena. Pripremajući prijedloge kojima adresiramo aspekte Ublažavanja klimatskih promjena iz dokumenta

Poziva, primjećujemo da bi za veću uspješnost projekta također trebao biti obuhvaćen manji broj aktivnosti povezanih s prilagodbom klimi. Bi li takva aktivnost mogla ispunjavati uvjete za financiranje iz programa LIFE SIP?

Ako su radnje prilagodbe u planu ili strategiji koju bi vaš SIP adresirao, onda je u redu da se te aktivnosti uključe u projekt (ili eventualno obuhvate dodatnim mjerama).

Također, ako su te radnje povezane s projektom, na primjer poboljšale bi projekt ili bi bez njih projekt bio manje učinkovit, onda je u redu predložiti te radnje. Međutim, potrebno je dati jasno opravdanje kako bi ocjenjivači mogli razumjeti u čemu se sastoji dodatna vrijednost uključivanja tih aktivnosti i kako one podržavaju ciljeve projekta.

18. Hoće li se dio doprinosa EU-a prenijeti u početku projekta? Ako je tako, hoće li se prenijeti na koordinatora ili izravno na svakog korisnika?

Sva plaćanja vrše se koordinatoru koji je onda odgovoran za raspodjelu finansijskih sredstava među korisnicima prema potrebi.

Prvo plaćanje predfinanciranja koordinatoru (20% bespovratnih sredstava) izvršit će se u roku od 30 kalendarskih dana od stupanja na snagu Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (ili od trenutka kad primimo finansijsko jamstvo ako je to primjenjivo).

19. Mogu li se kaskadne potpore (finansijska potpora trećim stranama) uključiti u SIP/SNAP? Možete li pojasniti sljedeću rečenicu iz smjernica: "troškovi finansijske potpore trećim stranama: dopuštene su potpore i nagrade; maksimalni ukupni iznos finansijske potpore za treće strane je 200 000 EUR; maksimalni iznos po trećoj strani 60 000 EUR, osim ako je potreban veći iznos jer bi u suprotnom cilj akcije bio nemoguć ili previše težak za ostvariti i to je propisno opravdano u prijavnici"?

Kaskadne potpore mogući su prihvatljivi troškovi za LIFE u sljedećem formatu: 60 000 EUR po trećoj strani do gornje granice od 200 000 EUR za sve potpore. To znači da se 6 takvih potpora od 30 000 EUR se može smatrati prihvatljivim troškovima ili eventualno 10 potpora od 20 000 EUR ili bilo koja druga konfiguracija koja će vam omogućiti poštovanje ograničenja od 60 000 EUR po potpori bez prekoračenja ukupnog troška od 200 000 EUR za zbroj svih njih.

U iznimnim slučajevima može se prihvatiti iznos veći od 60 000 EUR za danu treću stranu, po dokazu da bi cilj akcije (projekta) inače bilo nemoguće ili previše teško postići.

Ako predviđene kaskadne potpore ne zadovoljavaju gore navedene kriterije, one se ne mogu smatrati prihvatljivim troškovima projekta. U takvom slučaju podnositelj zahtjeva mogao bi možda razmisliti bi li oni mogli biti pokriveni dodatnim mjerama za SIP-SNAP.

20. Izvještavanje o KPI-u: moramo li uključiti dodatne mjere u SIP/SNAP projekte?

Tijekom trajanja SIP/SNAP projekta korisnici moraju izvijestiti tri puta (uskoro nakon početka projekata, na polovici projekta i u fazi završnog izvješća). Korisnici će morati izvještavati ne

samo o učincima koji dolaze iz LIFE financiranja, nego i o učincima iz dodatnog financiranja, razlikujući ih kad god je moguće.

21. Kakva je distribucija EU isplata tijekom života SNAP/SIP projekta?

Prvih 20% prefinanciranja ide nakon potpisa ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, zatim međuvremene isplate aktualnih troškova nastalih do prolaska 3 mjeseca nakon svake faze, s tim ograničenjem da zbroj svih isplata prije faze konačnog izvještaja ne smije prelaziti 80% maksimalnih LIFE bespovratnih sredstava. Konačno, isplata ostatka na kraju projekta.

22. Postoji li maksimalna dozvoljena proračunska razlika između proračuna u fazi konceptnog sažetka i konačnog prijeloga za SNAP projekt?

Ne postoji određen iznos ili postotna razlika, ali orijentacijski, ako razlika u totalnom proračunu prelazi 10%, tada će tijekom evaluacije ovih promjena biti provedena temeljitija kontrola. Situacije koje treba izbjegći su npr. sljedeće:

- i. Proračun supstancialno smanjen zbog supstancialne redukcije projektnih ambicija, možete očekivati da će ovo evaluatori zabilježiti i penalizirati.
- ii. Proračun supstancialno povećan ali projektna ambicija ostaje slična onoj iz konceptnog sažetka umanjujući time vrijednost za novac.

Općenito, u slučaju promjena u proračunu, vrijednost za novac bit će procijenjena u usporedbi s onom u fazi konceptnog sažetka.

Molimo vidite procjene proračuna dodijeljenog SNAP-ovima po državi članici, za SNAP-ove, u Višegodišnjem programu rada, stranice 19-20. Obično također naznačimo prosječni (očekivani) proračun u obavijesti o rezultatima evaluacije poslanoj prijaviteljima koji prođu fazu konceptnog sažetka.

23. Hoće li Poziv 2022. za SNAP-ove/SIP-ove zadržati isti kalendar (konceptni sažetak u listopadu i kompletna prijava u travnju)?

Nije još utvrđeno, ali okvirno će kalendar biti onakav kakav je naveden u pitanju, s mogućnošću ranijeg roka za konceptni sažetak (nekoliko tjedana ranije) ukoliko Poziv 2022. bude ranije objavljen.

24. Je li SNAP/SIP projektima dozvoljeno adresirati više od jednog plana?

Da, dozvoljeno je. Jedan SIP može adresirati više od jednog plana. Traži se da barem jedan od adresiranih od planova ili strategija bude na popisu prihvatljivih planova i strategija kako su popisani u poglavljju 2 dokumenta Poziva, a projekt bi na svoju punu provedbu trebao ciljati u koordinaciji/mobilizirajući druge fondove osim LIFE-a.

25. Možete li potvrditi da u konceptnom sažetku moramo ograničiti broj isporučenih rezultata na 10-15 za cijeli projekt?

Ne, takvog ograničenja nema. Posebno:

- U fazi konceptnog sažetka, u odjeljku 3 (Provđba) prijavnog obrasca (dio B), trebate ispuniti samo odjeljke 3.1 (radni plan) i 3.2 (unos dionika), pružajući široku sliku radnog plana i njegovih radnih paketa, navodeći samo ključne isporučene rezultate/ishode svakog radnog paketa (prijavitelji bi u protivnom mogli imati problema s ograničenjem broja stranica).
- U fazi pune projektne prijave (faza 2), morate isto tako ispuniti ostatak podsekcija odjeljka 3, posebno detaljni opis svakog radnog paketa, koji uključuje, uvezši u obzir ključne točke i isporučene rezultate, naputak da, za dani radni paket, morate ograničiti broj isporučenih rezultata na maksimalno 10-15 za čitav projekt.

26. Za planove na nacionalnoj razini: što se smatra komplementarnim mjerama na tako velikoj skali?

Općenito, komplementarna mjeru je bilo koja mjeru koja nije uključena u SNAP/SIP, a koja doprinosi provedbi plana/planova.

Na primjer, za SIP usmjeren na plan za kvalitetu zraka na nacionalnoj razini, komplementarna mjeru mogla bi biti zamjena na nacionalnoj skali, koristeći nacionalne ili EU fondove koji nisu LIFE, starih bojlera novima koji manje zagađuju. Ili za SIP usmjeren na planove upravljanja riječnim koritima koji pokrivaju cijelu zemlju, komplementarne mjere mogu uključiti npr. uklanjanje svih hidromorfoloških barijera ili stvaranje i obnovu močvarnih staništa.

Za vidjeti više primjera molimo provjerite sranice tekućih integriranih projekata, možete ih pronaći u bazi podataka o LIFE projektima: <https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/search>.

27. Na stranici 55 dokumenta Poziva za projektne prijedloge, spominjete „specifične uvjete prihvatljivosti troškova za ovaj poziv“ i nakon navođenja troškova opreme stoji „puni trošak + amortizacija za navedenu opremu“. Ova je tvrdnja malo konfuzna, što je prihvatljiv trošak za opremu? Puni trošak ili trošak amortiziran rijekom provedbe projekta?

Nabave opreme posebno za akciju (projekt) (ili razvijene kao dio akcijskih zadataka) mogu biti prikazane kao puni „kapitalizirani troškovi“ ukoliko ispunjavaju kriterije prihvatljivosti primjenjive na njihove troškovne kategorije (Članak 6 LIFE Općeg predloška ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava).

„Kapitalizirani troškovi“ znače:

- troškovi nastali pri nabavi ili razvoju opreme, infrastrukture ili drugih sredstava i,
- troškovi koji su zabilježeni na računu dugotrajne imovine korisnika u suglasnosti s međunarodnim računovodstvenim standardima i korisnikovim uobičajenim praksama troškovnog računovodstva.

Molimo uzmite u obzira da, osim ako nisu oslobođeni od strane autoriteta za dodjelu bespovratnih sredstava, korisnici se moraju obvezati na nastavak korištenja i održavanja nakon završetka akcije kupljene opreme prihvatljive za pune troškove, za akvinosti postizanja ciljeva aktivnosti. Takva oprema mora biti korištena za takve ciljeve – barem pet godina nakon završetka akcije ili do kraja svog ekonomskog vijeka trajanja (tj. dok nije u potpunosti amortizirana) – što god nastupi ranije.

Ako za dani komad oprema ovi uvjeti nisu ispunjeni, trebali biste uključiti samo trošak amortizacije tijekom trajanja projekta.

3. 2. Druga faza (puna projektna prijava)

Molimo vas da pročitate pitanja i odgovore za prvu fazu (konceptni sažetak) jer su mnogi od njih relevantni i za drugu fazu (puna projektna prijava).

Pitanja za drugu fazu bit će proširena u kasnijoj fazi natječaja.

1. Razumijem li dobro da će se prema kriteriju dodjele “Učinak” samo izravan učinak LIFE SIP/SNAP projekata uzimati u obzir tijekom procjene cjelovitog prijedloga projekta?

Ne. Učinak će se mjeriti evaluacijom nekoliko faktora. Za svaku vrstu SIP/SNAP projekta ovi faktori uključuju očekivanu razinu provedbe ciljanog plana/strategije/plana puta kao izravnu posljedicu aktivnosti predviđenih SIP/SNAP projektom ili putem dodatnih radnji financiranih drugim sredstvima mobiliziranim paralelno sa SIP/SNAP projektom. Međutim, i izravan učinak samog SIP/SNAP projekta i neizravni učinak koji proizlazi iz akcija potaknutih SIP/SNAP projektom uzet će se u obzir. Na primjer, za SNAP prijave koje ciljaju PAF-ove, evaluacija će uzeti u obzir ukupno očekivano poboljšanje stanja očuvanja vrsta i staništa ili, za SIP-ove za vode, ukupni učinak u smislu adresiranja značajnih neadresiranih pritisaka ili poboljšanja prema dobrom statusu/potencijalu WFD-a.

4. Bespovratna sredstva (OG)

1. LIFE poziv za bespovratna sredstva objavljen je u srpnju 2021. Kada je rok za podnošenje prijedloga?

Rok za oba poziva – okvirni sporazum o partnerstvu (FPA) i posebni sporazum od dodjeli bespovratnih sredstava (SGA) – postavljen je za 28. rujna.

2. Možete li nam, molim vas, dati neke informacije u vezi LIFE info dana o NVO bespovratnim sredstavima?

Snimku info dana za ovogodišnji poziv možete pronaći ovdje: <https://www.youtube.com/watch?v=F7Z0Co-CSZ8>

3. Koji je vremenski okvir za evaluaciju operativnih potpora u okviru programa LIFE i za ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava? Hoće li biti kao proteklih godina?

Zbog kašnjenja u usvajanju pravne osnove ove godine (Višegodišnji finansijski okvir, LIFE Uredba, LIFE višegodišnji program rada), pozivi za LIFE potpore objavljaju se kasnije nego što je očekivano. No nastojat ćemo ograničiti utjecaj koji ovo može imati na podnositelje zahtjeva. Pozivi za operativne potpore (Okvirni sporazumi o partnerstvu i Ugovori o posebnim potporama) objavljeni su u srpnju, a rok za oba poziva je 28. rujna. Nastojat ćemo uštedjeti vrijeme u procesu ocjenjivanja i obavijestiti podnositelje zahtjeva o rezultatima ocjenjivanja negdje oko siječnja 2022. kako bi ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava potpisali u prvoj polovici 2022. godine.

4. Koji su najviši i najniži iznosi za potpore?

Maksimalni iznos koji EU može dodijeliti godišnje je 700.000 EUR po neprofitnom entitetu i 70% ukupnih prihvatljivih troškova. Za organizacije koje su nagrađene bespovratnim sredstvima tijekom prethodne finansijske godine maksimalni iznos NIJE VIŠE ograničen na onaj koji je zatražen 2021. Ne postoji minimalni iznos.

5. Koja je razlika između okvirnog sporazuma o partnerstvu (FPA) i sporazuma o dodjeli posebnih bespovratnih sredstava (SGA) u pogledu detalja koje treba dostaviti?

Za prijavu FPA morat ćete dati detaljan opis svog višegodišnjeg strateškog plana i podržati ga nacrtom popratnih aktivnosti. Prijava SGA uključuje ciljeve, aktivnosti i ishode izvučene iz plana rada FPA plus detaljan proračun.

6. Mogu li se prijedlozi podnosi na drugim jezicima osim na engleskom?

Preporučuje se da tehnički dio prijedloga ispunite na engleskom jeziku, iako prijedlozi mogu biti dostavljeni na bilo kojem od službenih jezika EU-a. Imajte na umu da će Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, administrativni dokumenti projekta, komunikacija s CINEA-om i službeno izvještavanje morati biti na engleskom jeziku.

7. Mogu li se izvješća revizora koja se moraju priložiti prijedlogu prikazati na drugim jezicima osim engleskog?

Da, prihvaćeni su svi jezici EU-a, ali ako su dostupne engleske verzije, također ih priložite u prijavu. Revizijska izvješća mogu se dostaviti kao ovjerene kopije. Prijevod ne mora biti od ovlaštenog prevoditelja.

8. Koliki je proračun za tekuće razdoblje?

Trenutno raspoloživi okvirni proračun iznosi 12.370 milijuna eura po finansijskoj godini (2022., 2023. i 2024.).

9. Što je bolje, ostati pri jednom cilju (okoliš/priroda ili klima/prijelaz na čistu energiju) ili pokriti mnoge?

U tom pogledu nema preferencija; važna je kvaliteta prijedloga, bio on usredotočen na jedno područje ili ih pokriva nekoliko.

10. U pozivu za podnošenje prijedloga spominje se da bi trebalo biti dostavljeno 'godишње izvješće o radu za prethodnu godinu'. Znači li to da bi podnositelj zahtjeva trebao postojati najmanje godinu dana?

Ne. NVO podnositelj zahtjeva mora podnijeti svoje najnovije izvješće o aktivnostima kako bi se omogućila procjena njegove prihvatljivosti. Ako je podnositelj zahtjeva novoosnovani subjekt koji postoji manje od godinu dana, prihvatljivo je da izvješće o aktivnostima obuhvaća manje od 12 mjeseci. To se odnosi i na nevladinu organizaciju koju je stvorila druga postojeća nevladina organizacija kao novo pravno tijelo.

11. Je li dopuštena finansijska potpora trećim stranama? U obrascu za prijavu dio B nalazi se polje:

Finansijska podrška trećim stranama (ako je primjenjivo)

Ako vaš projekt zahtjeva veći maksimalni iznos po trećoj strani od iznosa praga postavljenog u dokumentu Poziva, opravdajte i objasnite zašto je to potrebno kako bi se ispunili ciljevi vašeg projekta.

Ne, izravna finansijska potpora trećim stranama ne primjenjuje se za bespovratna sredstva. Molimo vas, ostavite taj odjeljak prazan. Podugovaranje je dopušteno, pod uvjetom da se poštuju pravila nabave (posebice najbolja vrijednost za novac i odsustvo sukoba interesa). Uvjeti kupnje vaše organizacije glavna su referentna točka za nabavu.

12. Kakve dokumente trebamo dostaviti umjesto godišnjeg izvješća o radu i potvrde o reviziji za novoosnovane NVO-e koje postoje manje od godinu dana?

Iznimno za nove subjekte/mreže mogu se podnijeti sljedeći dokumenti:

- a. Poslovni plan NVO-a (ili ekvivalent);
- b. U iznimnim okolnostima, osobito u vezi sa stvaranjem nove mreže iz već postojećih organizacija, CINEA može odobriti odstupanje od uvjeta za podupiruće dokumente koji se odnose na dvije prethodne godine i zatražiti od podnositeljâ zahtjeva da dokažu njihovu finansijsku sposobnost na bilo koji drugi način, podnoseći na primjer:
 - i. Privremeni proračun NVO-a;
 - ii. Popratne dokumente, kao što su odgovarajuća izjava od banke, porezna prijava, potvrda nacionalnih tijela u kojoj se navodi da su društvene naknade plaćene na vrijeme itd.
 - iii. Ako NVO ne može dostaviti ništa od toga ili rezultat analize nije zadovoljavajući, EASME bi mogao zatražiti od organizacije da dostavi finansijsko jamstvo koje daje banka ili odobrena finansijska institucija. Alternativno, jedna ili više osnivačkih organizacija mogla bi djelovati kao jamac, nakon što ju je Agencija prihvatile i provjerila njezinu finansijsku održivost (finansijsko jamstvo morala bi podnijeti ova treća strana).

13. Što mislite pod strukturu i aktivnostima koje pokrivaju najmanje tri države članice EU?

Kandidati će morati pokazati strukturu i aktivnosti koje pokrivaju najmanje tri EU države članice. U tu svrhu partnerstva, mreže i članstva prihvatljivi su ako su formalno utemeljeni kao pravna tijela. Partnerstva, mreže i članstva moraju biti predstavljeni upravnim odborom ili bilo kojim drugim administrativnim forumom koji je ovlašten svojim članovima predstavljati tijelo na razini EU i odgovoran je za aktivnosti mreže. Statuti i/ili izvješća o radu o članstvima, partnerstvima ili mrežama poslužit će kao dokaz za strukturu i aktivnosti koje pokrivaju najmanje tri zemlje (pogledajte kriterije prihvatljivosti Poziva).

14. Je li činjenica da postoje tri ureda u tri različite države članice EU-a dovoljna za ispunjenje kriterija prihvatljivosti?

Prema pravilima trenutnog poziva za podnošenje prijedloga, prijavitelji moraju pokazati strukturu i aktivnosti koje pokrivaju najmanje tri zemlje članice EU. To se može dokazati vašim statutima.

15. Ako organizacija koja podnosi zahtjev nema mrežu članova, ali radi s određenim brojem partnera putem memoranduma o razumijevanju ili drugih oblika sporazuma, ispunjava li u tom slučaju uvjete za dodjelu sredstava nevladinim organizacijama?

Samo strukturirana članstva ili legalno registrirane mreže mogu se uzeti u obzir za LIFE bespovratna sredstva. Ako ne postoji strukturiran odnos između podnositelja zahtjeva i njegovih partnera, bit će teško dokazati da su povezani. Memorandum nije obvezujući u istoj mjeri kao statuti organizacija. Stoga se čini da organizacija ne bi zadovoljila kriterij prihvatljivosti 5.

16. Kako možemo dokazati EU dimenziju i neovisnost naše nevladine organizacije?

Od kandidata se traži da dostave službene dokumente, poput statuta organizacije, koji će se analizirati radi provjere usklađenosti s kriterijima prihvatljivosti. Mogu se konzultirati i drugi izvori, kao što su web stranica NVO-a i izvješća o aktivnostima.

17. Može li se prijaviti neprofitna organizacija koju financiraju "privatni poslovni subjekti"?

Bilo bi prihvatljivo samo ako se može dokazati njezina neovisnost.

18. Članovi naše mreže su lokalne općine. Jesmo li prihvaljivi za LIFE NVO potpore?

Ako se vaša mreža sastoji od javnih tijela poput lokalnih, regionalnih ili nacionalnih vlada, entitet se ne može smatrati neovisnim od javnih tijela i kao takav nije u skladu s kriterijem prihvatljivosti 2.

19. Je li organizacija koja je dio mreže a da nije njezin koordinator u skladu s kriterijem prihvatljivosti?

Imajte na umu da partnerstva, mreže i članstva moraju biti predstavljeni upravnim odborom ili bilo kojim drugim administrativnim forumom koji je ovlašten svojim članovima predstavljati ih na razini EU-a i odgovoran je za aktivnosti mreže. Ako sumnjate ispunjava li vaša organizacija uvjete, pošaljite nam e-mail s relevantnim podacima/dokumentacijom, a mi ćemo pokušati procijeniti prihvatljivost vaše organizacije.

20. Mogu li se članovi finansirati? Što je s podugovaranjem za članove?

LIFE bespovratna sredstva su jednokorisnička potpora. Samo NVO podnositelj zahtjeva, ukoliko bude odabrana, postaje korisnik potpore i može zahtijevati pokrivanje troškova povezanih s odobrenim radnim programom. Stoga troškove koje naprave subjekti povezani s NVO-om ili njezinim članovima nisu prihvatljivi. Ako u određenim okolnostima NVO

korisnika podugovara poslove sa svojim članovima u svrhu provođenja ograničenog dijela svog programa rada, to treba imati dovoljno opravdanje. Posebno se moraju poštovati pravila nabave: ugovor mora biti dodijeljen ponudi koja nudi najbolju vrijednost za novac ili najnižu cijenu, izbjegavajući sukobe interesa, a ovo bi trebalo biti dopušteno/predviđeno u postupku nabave (vidi također model okvirnog sporazuma o partnertvu).

21. Možemo li uključiti aktivnosti koje nisu povezane s politikom zaštite okoliša/klime?

Takve aktivnosti nisu relevantne za ciljeve ovog poziva, stoga u načelu ne bi trebale biti umetnute u prijedlog.

22. Je li moguće da NVO koja je dobila LIFE NVO bespovratna sredstva podnese prijedloge i pod LIFE potpore za djelovanje?

Svakako je moguće da se korisnik bespovratnih sredstava NVO-a prijavi za potporu za djelovanje. Međutim, imajte na umu da u načelu nevladina organizacija koja prima bespovratna sredstva neće svrstavati neizravne troškove pod potpore za djelovanje. Međutim, pod određenim uvjetima mogu postojati neke iznimke (npr. neki neizravni troškovi specifični za projekt koji nisu svrstani pod bespovratna sredstva, a te uvjete treba dodatno provjeriti sa službom odgovornom za potporu za djelovanje).

23. Ako je NVO također korisnik potpore za djelovanje, može li zahtijevati neizravne troškove za taj projekt?

Ako bespovratna sredstva za poslovanje pokrivaju samo dio uobičajenih aktivnosti korisnika, neizravni troškovi pod LIFE potporom za djelovanje mogu se smatrati prihvatljivima ako je korisnik u mogućnosti jasno dokazati da bespovratna sredstva za poslovanje ne pokrivaju nikakve troškove (uključujući neizravne troškove) koji se mogu zahtijevati u okviru potpore za djelovanje. Kako bi ovo pokazao, korisnik mora:

- a. koristiti analitičko računovodstvo troškova koje omogućuje razdvajanje svih troškova (uključujući neizravne troškove) koji se mogu pripisati bespovratnim sredstvima i potpori za djelovanje. U tu svrhu korisnik mora koristiti pouzdane računovodstvene kodove i ključeve raspodjele koji osiguravaju raspodjelu troškova na pošten, objektivan i realističan način.
- b. bilježiti odvojeno: sve troškove nastale za bespovratna sredstva (tj. osoblje, općenite tekuće troškove i druge operativne troškove povezane s uobičajenim godišnjim aktivnostima) te sve troškove nastale za potpore za djelovanje (uključujući stvarne neizravne troškove povezane s akcijom).

24. Kako potupamo s aktivnostima koje se preklapaju s programom rada neke potpore za djelovanje?

Aktivnosti se ne mogu financirati dvaput, stoga morate osigurati da su planirane i prijavljene samo jednom (bilo u bespovratnim sredstvima, bilo u sporazumu o potporama za djelovanje i izvješćima).

25. Hoće li postotak zatraženih sredstava EU-a činiti razliku u evaulaciji?

Postoje dva slučaja u kojima se uzima u obzir traženi postotak EU financiranja:

- a. u ocjeni prijedloga u odnosu na kriterij dodjele 5 (organizacijski razvoj), posebno u slučaju ovisnosti NVO-a o potpori za djelovanje, da bi se utvrdilo kako NVO rješava svoju ovisnost;
- b. u slučaju prijedlogâ o pragu financiranja s istim rezultatom, drugi prioritet dat će se prijavama s nižim postotkom zatraženih sredstava EU-a u odnosu na njihov ukupni iznos prihvatljivih troškova.

26. Kako ćemo strukturirati prijedlog, prema temi ili prema vrsti aktivnosti?

Ovo se može napraviti onako kako vama najviše odgovara.

27. Ako je SGA za 2022. potpisana u drugom tromjesečju 2022., jesu li aktivnosti koje se provode od siječnja 2022. godine prihvatljive za financiranje?

Da, ako finansijska godina NVO-a počne u siječnju. Potpore za djelovanje pokrivaju isto razdoblje kao i finansijska godina NVO-a.

28. Je li moguće obavljati aktivnosti izvan zemlje podnositelja zahtjeva?

Da, ali aktivnosti planirane izvan zemalja EU-a mogu se financirati samo ako osiguraju izravnu dodanu vrijednost u jednoj ili više država članica EU-a za provedbu, ažuriranje ili razvoj zakonodavstva EU-a o okolišu i/ili klimi (uključujući prijelaz na čistu energiju).

29. Postoje li neke promjene u vezi s proračunom za LIFE bespovratna sredstva?

Da, u proračun je uvedeno veliko pojednostavljenje: paušalno financiranje. Samo stvarni troškovi osoblja prijavljuju se u proračun. Paušalna stopa od 50% primjenjuje se na ukupne prihvatljive izravne troškove osoblja za izračun ostalih prihvatljivih troškova. Stoga se ukupni prihvatljivi troškovi mogu izračunati kao $1,50 \times$ prihvatljivih troškova osoblja svake NVO. Korisnici će morati prijaviti samo troškove za zaposlenike ali ne i druge troškove (putovanja, podugovaranje, opremu, najam itd.).

30. U prijavnem obrascu FPA (dio B) postoje dva rasporeda u odjeljku 3.3. Mora li on kao takav biti ispunjen za bespovratna sredstva?

Tako je, postoje dvije tablice, a druga je „Raspored (projekti koji traju više od 2 godine)“ i to je ona koju treba popuniti za FPA, kako bi se obuhvatilo trogodišnje razdoblje (2022.-2024.). Za SGA prijavu, molimo da koristite prvu tablicu (za samo jednu godinu).

31. U odjeljku 2 moramo dati popis organizacija sudionica. Moramo li ovdje pružiti pojedinosti o našim članovima?

Imajte na umu da je ovaj odjeljak standardan za sve projekte i upućen je samo konzorcijima s više korisnika, a ne kandidatima za bespovratna sredstva. U ovom odjeljku ne morate dati popis ni organizacija sudionica, niti članova vaše mreže. Dovoljni su narativni opis i navođenje članova u dijelu B.

32. U prethodnom krugu FPA prijava bio je dostupan vodič za prijave. Postoji li dokument sa smjernicama za ovaj poziv i, ako da, možete li ga ljubazno podijeliti?

Ove godine nema "smjernica za podnositelje zahtjeva". Postoji samo jedan pročišćeni dokument, poziv za prijedloge, gdje se nalaze svi podaci potrebni za podnošenje prijave. U predlošcima ćete pronaći i sve potrebne upute.

33. Budući da se dio C tiče KPI-ova, biste li mogli objasniti kako će ovo biti povezano s izvještavanjem?

U fazi podnošenja zahtjeva: KPI-ove dijela C moraju popuniti podnositelji zahtjeva nevladinih organizacija u e-grantovima. Za financirane NVO-a, u slučaju da je vaš prijedlog odabran, nije potrebno izvještavanje o KPI-u tijekom izvršenja projekta. Bit će zatraženo u fazi završnog izvješća.

34. Prilikom kopiranja WP 2, da bi napravili nove WP-ove, možemo li izbrisati upute u svim dodatno kopiranim WP-ovima?

Molimo vas da ne uklanjate/brišete upute, trebate ih ostaviti unutra.

35. U predlošku SGA dio B navedeno je: "za svaki isporučeni rezultat morat ćete navesti mjesec do kojeg se obvezujete da ćete ga postaviti na Portal [...]" . Primjenjuje li se to i na bespovratna sredstva?

Ne, ovo se ne odnosi na bespovratna sredstva. To je za akcijske grantove. Od vas će se tražiti da uključite sve isporučene rezultate samo u vrijeme konačnog izvješća (ako je odabранo).

36. U dijelu B prijavnog obrasca, koji je ograničen na 90 stranica, od nas se traži dati popis članova. To znači da će velik broj naših stranica morati biti posvećen samo tom popisu?

Ne morate uključiti sve svoje članove u dio B, npr. možete navesti najrelevantnije članove, one koji doprinose višegodišnjoj strategiji i radnom programu. Također možete uključiti prilog s potpunim popisom vaših članova.

37. Za pravilno popunjavanje prijavnog obrasca trebale bi nam dodatne stranice. U svjetlu toga, htjeli bismo pitati bi li bilo moguće dobiti proširenje broja stranica i za FPA i za SGA?

Prijave se u e-grantovima moraju držati maksimalnog broja stranica navedenih u pozivu za prijedloge. Imajte na umu da će, pokušate li podignuti dio B (kao pdf) s brojem stranica većim od maksimalnog, sustav blokirati prijenos. U slučaju potrebe možete dodavati priloge (vidi pitanje 36). Ali najrelevantnije informacije trebalo bi pronaći u dijelu B.

38. S obzirom na to da će se totalni prihvatljivi troškovi računati kao trošak osoblja + 50% za ostale troškove, kako će se tome prilagoditi postupak revizije? Koje će dokumente biti potrebno čuvati za opravdanje nastalih troškova: npr. evidencije radnih sati, faktura?

Kako smo na naknadu prešli na temelju troškova osoblja, trebalo bi voditi samo podupiruće dokumente vezane za ove troškove (računovodstvene evidencije o troškovima osoblja, uplatnice, evidencije radnih sati itd.). Fiksna stopa od 50% pokrit će sve druge troškove (putovanja, opremu, najam, vanjsku podršku itd.) a za ove nisu potrebni podupirući dokumenti.

39. U SGA prijavnim obrascima traži se broj ugovora vezanog FPA. Koji broj tu treba umetnuti?

Tijekom prijavljivanja za FPA dobit ćete ID broj sličan sljedećem: SEP-210770600. Naravno, brojevi će biti drugačiji jer su jedinstveni za svaki prijedlog. Molimo vas da u to polje SGA prijave uključite 9 znamenki FPA prijave (bez „SEP“).

40. U odjeljku 2 SGA prijavnog obrasca dio B, od nas se traži da ispostavimo listu isporučenih rezultata za svaki WP i preciziramo njihovu razinu diseminacije. Koja je razlika između ponuđenih opcija?

[R-UE/EU-R — EU Classified]

[C-UE/EU-C — EU Classified]

[S-UE/EU-S — EU Classified]

Ovi kodovi upućuju na Odluku Komisije 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim pravilima za zaštitu EU klasificiranih podataka. Ako vaši isporučeni rezultati nose neku razinu povjerljivosti, možete ih označiti jednim od ovih kodova. Razna diseminacije ide od javne (PU) do EU klasificirane, npr. za dokumente o politikama koji ne bi smjeli biti objavljeni. EU-R

označava „ograničeno“ („Restricted“), EU-C „povjerljivo“ („Classified“) a EU-S „tajno“ („Secret“).

41. U opis svakog radnog paketa (WP) moramo li uključiti sažetak (kratki pregled) svih aktivnosti uključenih u radni paket?

Ne morate uključiti sažetak prije opisa aktivnosti. Za svaku aktivnost (T.1, T.2, itd.) trebali biste dostaviti opis koji uključuje sredstva, učinke, rezultate itd. Aktivnosti se mogu podrobnije opisati u SGA prijavi.

42. Je li moguće organizirati WP-ove prema temi ili vrsti aktivnosti umjesto prema područjima politika?

Radni paketi ne podudaraju se nužno s područjima politika. Mogu se organizirati i po vrsti aktivnosti, kako vama najviše odgovara.

43. U odjeljku 3.2. („Radni paketi i aktivnosti – kanali i sredstva“), trebamo li uključiti popis struktura (npr. našu mrežu) i instrumenata (npr. društvene medije, internetsku stranicu) te specificirati kako ćemo ih koristiti ili opisati proces provedbe aktivnosti?

Ovo ovisi o aktivnosti: za aktivnosti javnog zagovaranja, na primjer, trebat će opisati kanale (npr. sudjelovanje u ekspertnim grupama, javnim konzultacijama itd.) dok za komunikacijske aktivnosti možete predstaviti različite alate i medije (newsletteri, članci u novinama, društvenim medijima itd.) te biste također trebali opisati kako će aktivnost biti provedena za dostizanje svakog od predloženih ciljeva.

44. Možemo li modificirati strukturu danog obrasca za prijavu i prilagoditi ga našem WP-u? Ili se moramo držati zadanih zadaća u WP-u?

U obrascu WP1 nalazi se organizacijski razvoj za sve prijavitelje. WP2 i sljedeći radni paketi tiču se ostalih aktivnosti koje su obično vezane za politike. Onda možete strukturirati zadaće u svakom WP-u, uključujući WP1, kako preferirate.